

KRUŠNOHORSKÝ HAERZGEBIRGE WELT

Ročník 5 / číslo 2
únor 2016

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Rozhovor s Krušnohorcem
Rudolfem Löfflerem
Čtěte na str. 14*

*Na běžkách po Kammloipe
Čtěte na str. 24*

*Vodní kola v okolí
Ostrova a Jáchymova
Čtěte na str. 28*

**Co pamatuje náměstí
v Horní Blatné**

Globální chaos?

Vážení čtenáři, máme za sebou první měsíc roku 2016 a polovinu února, podle kalendáře zimu. Je to však skutečné zimní období, co nám současné počasí předkládá? Mráz a sníh střídá teplo a déšť bez ohledu na léta běžně zavedené standardy, bez ohledu na pranostiky, pamětníky a přání příznivců či odpůrců zimy. Jednou tak, vzápětí jinak, prostě chaos, pro který byl zaveden odborný termín „globální oteplování“.

Když vás omrzí sledování tohoto procesu z okna nebo v rámci jiných aktivit a zaposloucháte se do zpráv v jakékoliv podobě, záhy zjistíte, že průběh celospolečenských procesů v rámci světa se chování počasí nápadně podobá. Co bylo včera jasné a správné, je zítra nejasné a špatné a naopak, opět bez ohledu na lidské zkušenosti a historii ověřená pravidla. Opět chaos, tentokrát pod názvem „globalizace světa“.

A tak mimoděk začnete přemýšlet, jestli oba procesy nemají něco společného. Nevyvolává globalizace světa globální oteplování, nebo obráceně, nevyvolává globální oteplování globalizaci světa?

A zákonitě se dostanete k otázce: Co bylo dřív, slepice, nebo vejce? Držme se však při zemi. Trochu jistoty v nejisté budoucnosti, kromě pravidelného vycházení našeho časopisu, přinesla obyvatelům české kotliny zpráva o plánovaném zlevnění národního nápoje, piva. Jeho cena a stabilní vládnutí u nás jsou, jak je všeobecně známo, spojené nádoby, jejichž vyvážený stav zajišťuje naši poklidnou budoucnost. Ovšem ani v tomto případě to nebude tak jednoduché. Do spojené nádoby byl totiž vložen špunt pod názvem registrační pokladna a ko-

nečný výsledek pokusu bude určitě záležet na průsaku tohoto šuntu ve prospěch konečných spotřebitelů, konzumentů. Takže opět nejistota.

Abychom ale naše úvodní slovo uzavřeli přece jen v optimistickém duchu. Po zimě přijde určitě jaro a sluneční paprsky dají brzy zapomenout na rozmarný globálního oteplování, globální svět jistě najde vhodná globální řešení a nakonec i to naše pivo zůstane alespoň na stejných cenových relacích jako doposud.

Aby to tak dopadlo, vám přeje vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Téma: Krušnohorské lesní hospodářství (2. část)	
Thema: Forstwirtschaft im Erzgebirge (2. Teil).....	5
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu	
Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region	9
Historie: Náměstí v Horní Blatné	
Geschichte: Marktplatz in Horní Blatná.....	10
Když se řekne: Tolar	
Wenn man sagt: Taler.....	13
Rozhovor: S neúnávným Krušnohorcem Rudolfem Löfflerem	
Gespräch: Mit dem unermüdlichen Erzgebirger Rudolf Löffler	14
Aktuality: Hornický model na Mariánské	
Aktualität: Bergmannsmodell in Mariánská	16
Hory a lidé: Okrsek Měděnec horské služby	
Gebirge und Leute: Der Bergwachtbezirk Měděnec	18
Sport: Vasaloppet China 2016 – Changchun	
Sport: Vasaloppet China 2016 – Changchun.....	19
Sport: MS veteránů a SP v lyžařském orientačním běhu	
Sport: Veteranen WM und Weltcup im Ski-Orientierungslauf.....	20

Boží Dar: Mistrovství ČR v historickém lyžování	
Boží Dar: Tschechische Meisterschaft im historischen Skifahren.....	21
Sport: TJ Radon Vysoká Pec, oddíl běžeckého lyžování	
Sport: TJ Radon Vysoká Pec, eine Langlaufgruppe	22
Sport: Závodů psích spřežení v Abertamech	
Sport: Wettbewerb der Hundegespanne in Abertamy.....	23
Tip na výlet: Na běžkách po Kammloipe	
Ausflugstipp: Skitour auf der Kammloipe	24
Sport: Přejezd Krušných hor 2016	
Sport: Skifahrt durch das Erzgebirge 2016.....	26
Historie: Vodní kola na katastru města Ostrova	
Geschichte: Wasserräder im Katasterbereich der Stadt Ostrov	28
Recept měsíce: Pagáče s kyselým zelím	
Rezept des Monats: Pagáče mit Sauerkraut	30
Zaručené počasí: Zima, jak má být	
Das Wetter: Winter, wie aus dem Bilderbuch.....	31
Vážně nevážně: Zoo Pernink	
Ernsthaft unernsthaft: Der Tierpark in Pernink	32

**Ročník 5 / číslo 2
ÚNOR 2016**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT,
o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Ulrich Möckel, Eva Skalníková,
Václav Kupilík, Petr Mikšíček,
Hanuš Hron, Martin Liška

Foto na titulní stránce: Ulrich Möckel
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Oheč
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda,
U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda,
infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna
- infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil,
infocentrum
Ostrov - Dům Kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzínová pumpa,
infocentrum
Sokolov - Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 900 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 9. 3. 2016.

Otevřený dopis panu Josefu Grimmovi

Vážený pane Grimme,
v prosincovém čísle (12/2015) měsíčníku Krušnohorský (H)erzgebirge) Luft jsem si přečetl váš článek „Smutné Vánoce 1945“. V uvedeném článku popisujete poměry v novorolském pracovním táboře a prožitky vašeho otce v čase Vánoc 1945. V podstatě tedy bezpráví českých úřadů proti německým občanům. Jakkoliv mám pochopení pro vaše názory, dovoluji si uvést několik poznámek.

Především tento tábor, který vznikl v době 3. říše, nebyl nikdy táborem koncentračním, ale internačním táborem pro nucený pobyt pracovních sil. To ostatně potvrzujete i vy, když popisujete návštěvy rodinných příslušníků u internovaných osob. Něco takového, a mně to můžete věřit, bylo v nacistickém koncentračním táboře zcela vyloučené. V dalším nepřímo obviňujete českou stranu za nelidské poměry v tomto táboře. Podob-

Národní hřbitov před Malou pevností v Terezíně (foto: Hans Weingartz, Wikipedia Commons)

ných obvinění je celá řada a za mnohé se česká strana upřímně omluvila. Nezapomeňte však, prosím, že to vše jsou pouze následky. Příčina je v rozpoutání 2. světové války nacistickým Ně-

meckem, které ji prohrálo. A za prohru se vždy platí. Spravedlivě i nespravedlivě.

Ke „smutným“ Vánocům mám pouze jednu poznámku. Na rozdíl od vás a přes čtyři smut-

né Vánoce, které jsem osobně prožil, jsem já nejen odpustil, ale snažím se i zapomenout. Škoda, že mně při tom články, jako je ten váš, ruší.

Hanuš Hron

Klidný domov

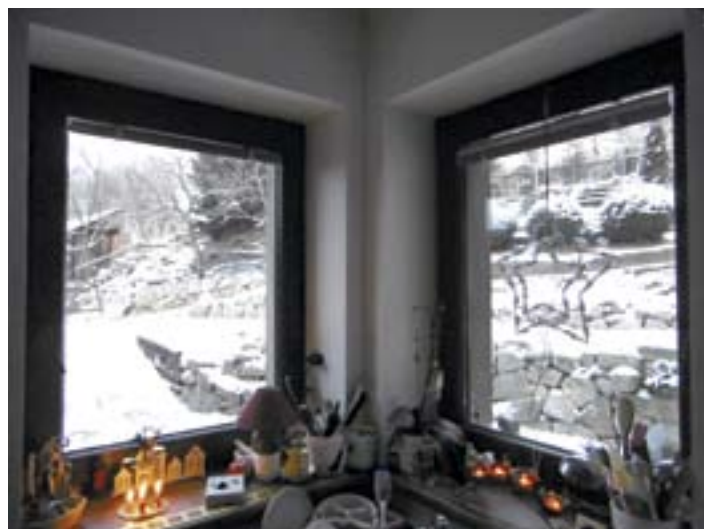
Vážím si každé příležitosti být doma se svými blízkými. O to víc, že jsem musel v životě být mnohokrát mimo domov a někdy na hodně dlouho. Domov je vzácný pojem, vzácné místo. Tam si člověk může odpočinout, vydechnout si, chovat se spontánně a nikdo mu to nevyčítá. Na návštěvě se musíte chovat zdrženlivě, uctivě, až někdy upjatě.

Přijel jsem jednou na návštěvu k dobrým známým. Přijel jsem po dlouhé cestě na kole na nocleh, který mi ochotně přislíbili. Posadili mě ke stolu jako vzácnou návštěvu a snaželi mi to nejlepší, co měli. Večeřel se mnou i jejich syn, který se právě vrátil z práce. Ukrojil si s chutí krajíc chleba, namazal si ho sádlem a dojedl od oběda načatý salát. Já jsem měl několik chodů vybraných pokrmů. Marně jsem se bránil. Byl jsem vzácná návštěva, kterou přece neodbudou namazaným krajícem. Záviděl jsem mu, že si snědl obyčejné jídlo a potom se hned odebral do svého pokojíku. Mně se přece ale musí všichni vě-

novat. Než jsme probrali všechny známé a než jsem do sebe našlapal všechny dobroty, syn domácích už ve svém skromném pokojíčku spokojeně odřukoval.

Jednoduchost, skromnost a spokojenost s málem jsou vzácné vlastnosti. Často si to ani neuvědomujeme, jak jsme obdarováni, když máme třeba málo, avšak patří to nám. O to jsme bohatší, protože si umíme cenit každé drobnosti. Umíme ji obdivovat, umíme se s ní potěšit, umíme si jí cenit. Nemusíme pak ani žádostivě pokukovat po tom, co patří druhému.

Stojí to možná velké úsilí něco nabýt, ovšem je to mnohem cen-

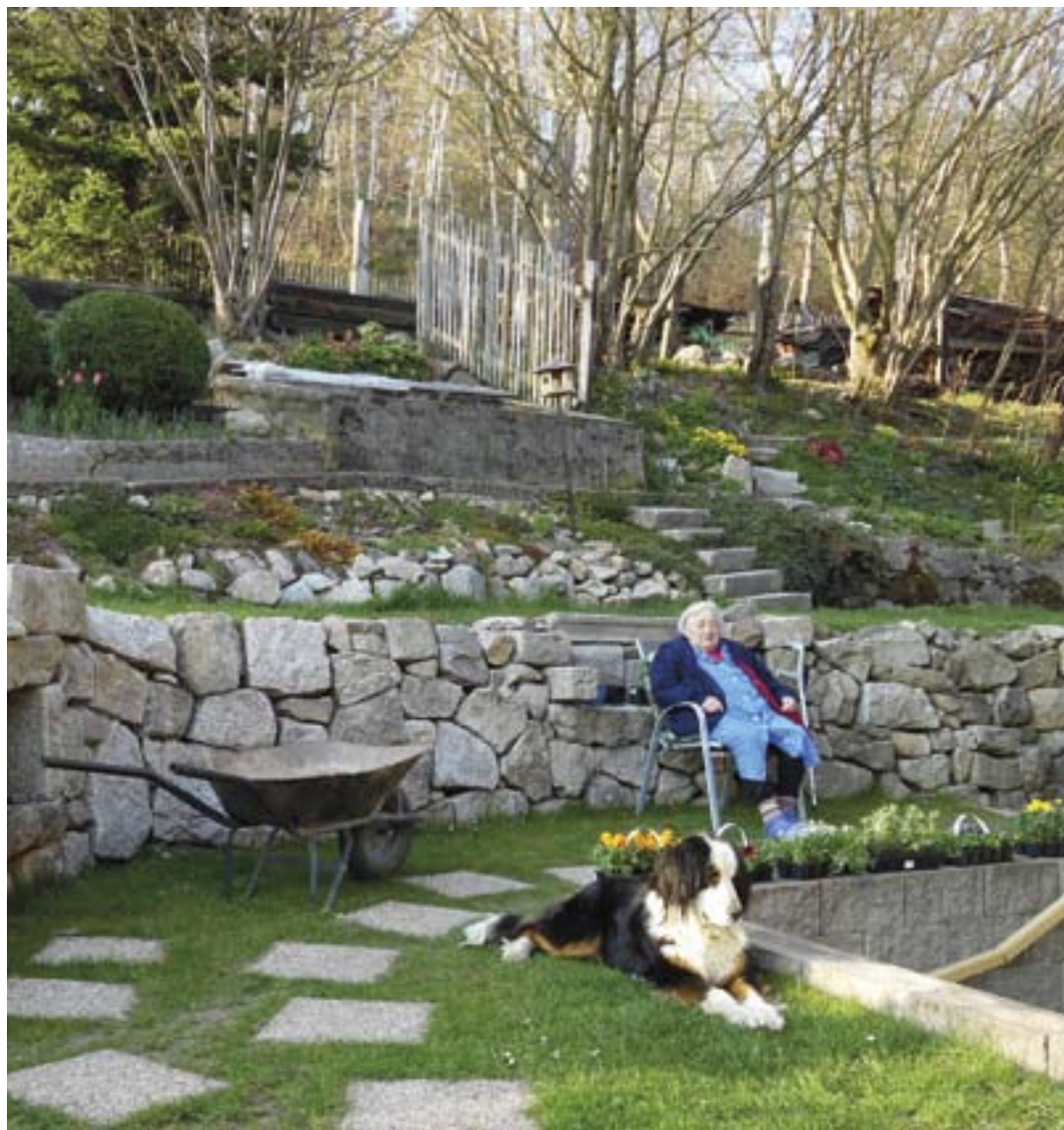

nější, když si uvědomíme, jak jsme se o to museli zasadit, když nám to nespadlo do klína. Někdy možná spadlo, ale o to víc je třeba, abychom si připustili k tělu otázku, kdo všechno pro moje blaho pracoval a jak je to vzácné, že mohu vstupovat do jeho šlépějí a v jeho dobré práci pokračovat.

Všichni jsme přijali bohatě od druhých. Vstoupili jsme do rozjetého vlaku kulturního dědictví, z něhož všichni neustále čerpáme. Jen úplný ignorant si myslí, že si vystačí sám. Jeden takový se u mě na návštěvě holedbal, že nikoho nepotřebuje. Vůbec mu nedošlo, že pak směle odběhl v botách, jež si sám nešil, na autobus, který nemusel zkonstruovat, odjel jím do obchodu, který nestavěl, ani ho nemusel vybavit zbožím z dalekých zemí, a v domě, na jehož stavbu nepřiložil ani jednu cihlu, si spokojeně užíval klidný večer v pohodlném křesítku, jež nemusel čalounit, ani si ho sám domů dovézt. S něčím, co se děje kolem nás, nemusíme možná plně souhlasit, ale je to pro nás o to větší výzva, abychom pracovali na tom, co se dá změnit, a abychom rozpoznali, proč to naši předkové dělali jinak a co nám má jejich úsilí v dnešní době říci.

Daleko složitěji se k něčemu propracujeme, než o to přijdeme. Někdy svým nerozumem nebo nedbalostí, někdy neurvalou rukou nevděčného hulváta. Mrzí mě, když někdo necítí soukromí a právo na soukromí druhého. Když někdo necitlivě vztáhne ruku na majetek druhého, ať osobními machinacemi, anebo tím, že mu vypáčí dveře a jde si tam něco vzít.

Stejně je tomu i s našimi vztahy. Je potřeba je vytvářet, chránit. Je potřeba si jich vážit, ať je to můj drahocenný vztah k druhým lidem, anebo vzájemné vztahy ostatních lidí. Jestli si je někdo složitě vytváří, naučí si jich vážit a mít je v péči, nemusím mu je závidět. On tím bude kultivovat celou společnost a já se mohu těšit z toho, když je jen pozoruji. Ovšem mohu si být také jistý, že takoví lidé budou vytvářet příjemné a milé ovzduší, kde se bude

dobře dařit všem, a já v té atmosféře budu daleko lépe sám dýchat a určitě budu mít z tak pěkných vztahů užitek sám. Navíc když budu druhým dobré přát, nebudu působit sevřeně, nepřejícně, nebudu protivný, budou se se mnou lidé rádi bavit a mě to bude těšit, takže přibude úsměvů, hezkých rozhovorů, budu se cítit bezpečně já i všichni kolem mě. A mám dokonce naději, že i ti zapšklí chamtivci, zazobanci nebo vandalové, kteří si neumí vážit ničeho hezkého, zůstanou pak osamoceni ve svých ošklivých choutkách a budou přemoženi morální převahou, rezignují a začnou se slušně s druhými domlouvat, radit, budou obdivovat, co druzí vybudovali a budou se z toho radovat.

Možná je to pohádka už hodně přitažená za vlasy. Já jí nejen věřím, já jsem se přesvědčil, že je možné se na pravidlech, která jsou vstřícná vůči blízkým lidem, domluvit. A když je všichni respektují, potom z nich mají všichni užitek. Občas jsem tak před druhými o tom básnil a oni mě utřeli tím, že je to nereálná utopie. Ale mně se platnost těch pravidel osvědčila. Je mi mezi takovými lidmi dobře, ať přijdu po celém světě kamkoliv. Pokud ti lidé ctí stejně vzácné regule, bude mi mezi nimi dobře, ať to bude za oceánem, v černé Africe nebo kdekoliv v Asii.

V jedné skvělé knize nechal Někdo velmi vzácný napsat, že pokud má můj nepřítel hlad a já mu dám najíst, nebo žízeň a já mu dám na-

pít, zastydí se a je to, jako bych mu shrnul žhavé uhlí na jeho hlavu. Tak to na něj silně zapůsobí. To je přemáhání zla dobrem. A z nepřítelů se může stát docela i přítel. Na něčí hroší kůži bude muset být těch uhláků větší množství, než jim to dojde. Chci však podle intence těchto zásad přesto žít dál a mít pokojné vztahy se všemi lidmi, pokud to záleží na mně. Je mi to líto, že to zatím nejde úplně se všemi, ale vkládám do všech vztahů vždy ten nadějný výhled. Mám sice v mnoha případech pořád dojem, že zlé vítězí, ale nedám se. Když se nedáte ani vy, musí to dobré zvítězit. A budeme mít všichni hezký, klidný domov.

Miloslav Kloubek,
vojenský kaplan

Krušnohorské lesní hospodářství (2. část)

Vznik prvních lesních řádů, popsany v minulém čísle Luftu, nebyl v žádném případě veden snahou v lesích smysluplně trvale hospodařit v souladu s jejich potřebou. Jejich účelem bylo hlavně zabránit stále rychlejší devastaci lesů, a tím i nedostatku kvalitní ekonomicky dostupné suroviny pro prudký rozvoj hornictví a později pro potřebu rostoucích průmyslových manufaktur. Přesto další královské a císařské lesní řády a instrukce po dobu skoro 200 let až do 18. století nedosahovaly ani zdaleka myšlenek prvního královského správce jáchymovských dolů a autora prvního návrhu Matyáše Enderleho

Špatné hospodaření v lesích se nikterak nezastavilo, vždyť ještě instrukce vydaná v roce 1718 pro polesného Jakuba Vogelhaupta mluví o zpustošených a vykácených jáchymovských lesích podobně jako instrukce předešlé.

Změny majitelů a správců lesních majetků a statků vedly k potřebě popisů, inventarizací, oceňování a v návaznosti potom k vytváření opatření a pravidel takového hospodaření, jež dlouhodobě nepovede spolu se zlepšováním stavu lesa pouze k udržení, ale hlavně ke zvyšování jeho ekonomického výnosu. Za tímto účelem začaly vznikat lesní hospodářské plány.

Pro jáchymovské lesy sestavil první hospodářský plán v roce 1844 provizorní nadlesní Bedřich Tschuppik. Příčinu špatného stavu lesů viděl v neodborném vedení, výše těžby se řídila roční potřebou dřeva. Paseky byly dělány bez jakéhokoliv plánu zcela nepravidelně na návětrných stranách, zásahy v porostech a klučení pařezů uprostřed porostů způsobovaly ročně velký počet větrných polomů a souší. Zmlazení bylo ponecháno přírodě, a tak i s přispěním pastvy dobytka byla většina pasek zabuřenělá a bez jakéhokoliv zachování přirozeného náletu. Umělá obnova se skoro nepoužívala.

Tschuppik navrhl postavit do čela lesního hospodářství kvalifikovaného nadlesního a počet personálu rozšířit na čtyři revírníky a osm hajných. Stanovil hlavní zásady hospodaření: trvalost výnosu, vyrovnání tříd stárí do vyváženého poměru, docílení normálního přírůstku výnosu, uspořádání souvislého postupu sečí, rozdělení výnosů do jednotlivých period pro celé

obmýti, zavedení řádné evidence těžby a zalesňování tak, aby podle nich mohly být prováděny každých deset let řádné revize. Ke zlepšení stavu přispěla zejména intenzivní obnova většího rozsahu. Začalo se se sběrem místního semene (šišek), už v roce 1828 koupilo město poprvé semeno cizí. Zalesňování bylo prováděno do 60. let 19. století ponejvíce sji, pak se přecházelo k používání sazenic zprvu vyzvedávaných z přirozeného zmlazení, posléze pěstovaných v lesních školkách.

Pro představu a porovnání. V roce 1837 bylo vyseto 1 361 liber smrkového semene (1 libra vážila přibližně 0,51 kg). V roce 1856 bylo vyseto 6 liber javoru, 4 libry břízy, 4 libry borovice, 4 libry modřínu, vysazeno 1 560 listnatých sazenic a 107 976 sazenic jehličnanů, zejména smrku.

Po roce 1870 se vyskytuje sje již jen sporadicky na menších plochách. Luštění semen bylo prováděno v místních luštárnách (Bockstollen, Koppelnhaus atd.). První větší školka byla založena 1853 v trati Zeileisengrund, v roce 1860 v Eichenlhau. Semeno mělo být používáno pokud možno místního původu. Systematické a plánované hospodaření přinášelo i postupný nárůst zisku: v roce 1845 asi 12 700 zlatých, 1854 asi 16 000 zl., 1928 asi 1,050 mil. Kč, 1948 asi 2,600 mil. Kč.

Další hospodářský plán sestavil v roce 1854 nadlesní Martin Hahn, nástupce Tschuppika. Ten stanovil dobu obmýti na 120 let. Směr pasek doporučil od severu a severovýchodu. Upřednostnil sadbu před sji, na náhorních rovinách kopcovou, na chudších půdách přidávání

popele z buřeně, určil i vzájemný spon sazenic. Při volbě dřevin dával přednost smrku, buk, jedle a borovice měla být chráněna.

Následoval hospodářský plán v roce 1864 nadlesního Karla Otta se snížením doby obmýti na 100 let, od roku 1884 plán nadlesního Teodora Pohla. V roce 1892 bylo svěřeno vypracování hospodářského plánu Heřmanu Brettschneiderovi, lesnímu řediteli a vedoucímu zařizovací kanceláře ve Vídni. Ten sestavil nové lesní mapy na základě nového trigonometrického zaměření doplněného optickým buzoliním měřením. Odhad lesů byl proveden na základě nových lokálních výnosových tabulek. Jeho další pokrokový názor na rozdělení lesa podle způsobu hospodaření na

tři skupiny (holosečnou, výběrnou a toulavou) neprošel.

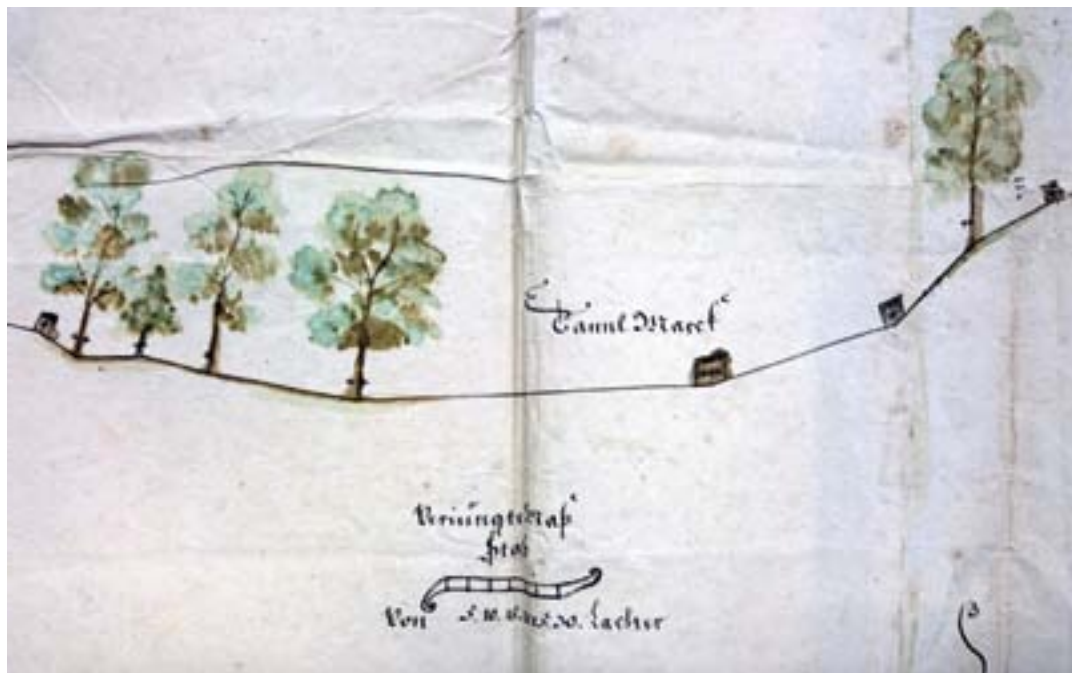
V roce 1902 byla provedena jakási revize Brettschneiderova plánu neznámým zhotovitelem a 1912 přistoupil královský saský nadlesní H. Klähr k vypracování nového plánu. Na ten v roce 1922 navázal jáchymovský lesní účetní Norbert Rösler, ovšem jeho dílo vzhledem k nedostatku zařizovatelských znalostí mělo hodně chyb, a tak na dobrozdání odborníků byla nově přijatým lesním hospodářem jáchymovských lesů Ing. Františkem Lichou sestavena revize, která chyby odstraňovala, nežli jmenovaný sestavil nový plán na období 1928 až 1931. Licha omezil holoseče na polovinu plošného étátu ve prospěch výběrného

Krušné hory vždy oplývaly bohatstvím nejen ve svém podzemí ukrytém lidským zrakem, ale minimálně stejnou měrou i bohatstvím na svém povrchu ve formě nádherné divoké přírody. Zatímco rudné podzemí bylo v průběhu staletí člověkem nenávratně vyčerpáno, les jako hlavní představitel zdejší přírody všechny útrapy způsobené lidmi přežil a nabízí jim sebe i své produkty plnou náručí dodnes.

hospodaření s tím, že má mnoho pozitivních stránek, ale je plně v závislosti na mimořádném úsilí všeho personálu.

K montánnímu lesnímu panství jáchymovskému náležely až do roku 1853 další dva hospodářsko-správní komplexy (revíry) – božidarský a hornoblatenský, k nimž se v 18. století koupí připojila lesní trať Vlčí hřbet u osady Mariánská. Revíry řídili lesní a hajní, podřízení jáchymovskému polesnému, později lesmistovi a byly spravovány z Horní Blatné a Božího Daru. Pojmenování revírů se však časem změnilo, ve 40. letech 19. století na polesí Potůčky a Zlatý Kopec, přičemž Vlčí hřbet byl spravován zlatokopeckým polesím.

V roce 1853 dochází k odloučení jáchymovských montánních lesů od majetkové podstaty Vrchního horního úřadu Jáchymov. V důsledku rozsáhlé reorganizace rakousko-uherské státní správy došlo v roce 1873 ke zrušení lesního úřadu v Jáchymově a byly vytvořeny dva státní lesní hospodářské okrsky – v Jáchymově pro bývalé polesí Zlatý Kopec a trať Vlčí hřbet a v Horní Blatné pro bývalé polesí Potůčky. Po první světové válce byly oba okrsky převedeny

Výřez z mapy z roku 1704 znázorňující hranici mezi jáchymovskými lesy a lesy na Vlčím hřbetu, hranice byla definována hraničními kameny a značkami na stromech (originál je uložen v Národním archivu Praha)

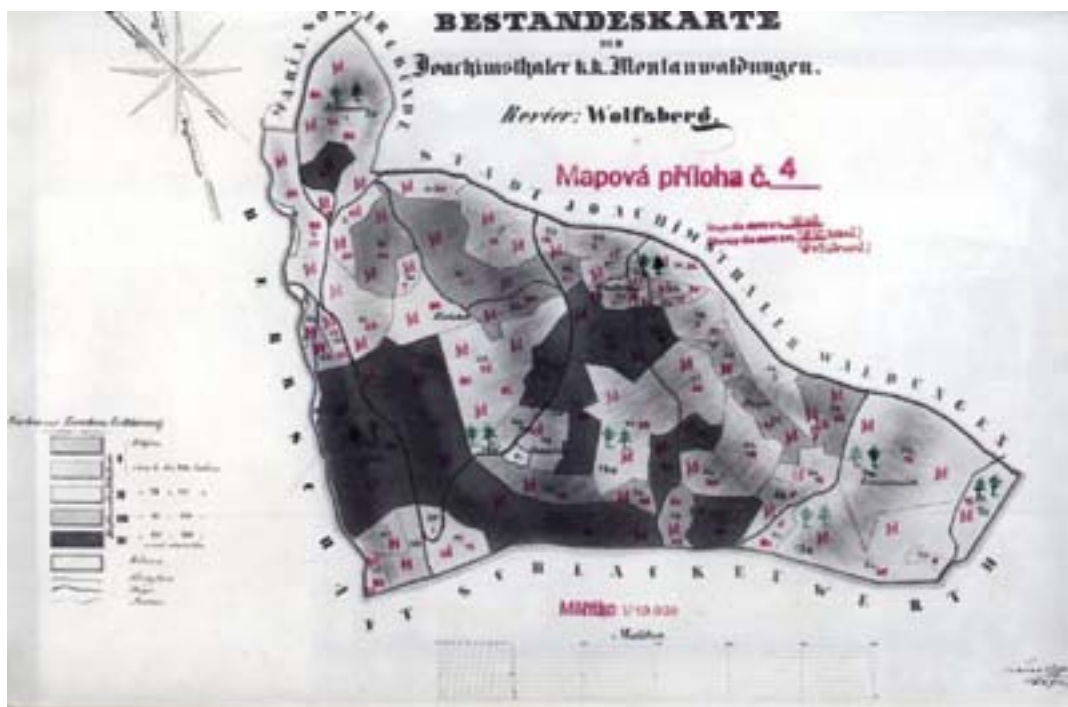
do majetku Československé republiky a byly z nich vytvořeny správy státních lesů v Horní Blatné a v Jáchymově. První samostatné hospodářské zařízení pro lesní okrsek Horní Blatná bylo pro období 1881–1890. Zachoval se pouze opis elaborátu. Další re-

vize tohoto plánu byly provedeny pro léta 1891–1900 a 1898–1907. Lesní hospodářský plán pro období 1920–1929 byl vyhotoven pod vedením vrchního lesního rady Aleše Valenty.

Dalším velkým majitelem lesů v oblasti bylo panství města Ost-

rova, které zahrnovalo katastrální území Vykmánov, Arnoltov, Leno, Hanušov, Popov, Hluboká, Bystřice, Lípa, Merklín s Plešivcem, Dolní a Horní Kaff, Pstruží s Velflinkem, Pernink s Rybnou a Bludnou. I zde byly lesy těžce poznamenány hornickou činností, a tak v česky psané prodejní listině z roku 1625 o prodeji panství zkonfiskovaného městu Juliu Jindřichovi Sasko-Lauenburskému si císař vyhrazuje kromě horního práva na prodáváných pozemcích též dozor jáchymovského horního úřadu na lesy ostrovského panství. Převzetím panství Lauenburgy dostává hospodářství pevnou organizaci několika instrukcemi, z nichž první vydal roku 1637 Julius Jindřich, který je pak ještě doplnil a upravil instrukcemi z let 1649 a 1655. Lauenburgové byli bohatým rodem, a proto nelze předpokládat, že by lesy úmyslně přetěžovali. Přesto výstavba zámku, udržování rozsáhlého dvora, zřizování a údržba oplocených obor a zásobování rozsáhlých dvorů a ovčínů, pivovarů se sladovnou a jiných hospodářských závodů dřevem vyžadovaly velkou spotřebu dřeva.

Důležitým prostředkem zásobování byl od dávných dob potok

Porostní mapa Vlčího hřbetu (stav z roku 1840)

Bystřice, po které se plavilo dřevo do Ostrova a odtud i dále po Ohři do Kadaně a Žatce. V Národním archivu Praha (archivní fond Rodinný archiv Toskánských) je uložena velká mapa plavební z konce 18. století. Například v roce 1847 mělo být splaveno do Ostrova z polesí Pstruží 230 sáhů a z Merklína 90 sáhů dřeva.

Když převzala v roce 1690 panství Ostrov Franziska Sibylla Augusta, věnovala svým panstvím v Čechách značnou pozornost. V roce 1708 vydává lesní řád, v němž již pečuje o obnovu lesů, zřizuje lesní úřad v Ostrově v čele s lesmistrem, systemizuje místa lesníků a stanoví pro jejich činnost pevný řád. Později jsou vydávány další instrukce o lesním hospodářství Franziskou Sibyllou Augustou v roce 1730 a Ludvíkem Jiřím v roce 1737 s předpisy o lesích, obdobných lesnímu řádu z roku 1708. Administrativa lesního hospodářství byla vedena od roku 1708 lesmistrem v Ostrově. Na panství byly revíry ve Stráni, Pstruží a Perninku, od roku 1736 v Oldřiši a po zrušení místa myslivce v Oboře revír v Ostrově. Tyto revíry byly vedeny myslivci. Funkce lesmistra byla později přeměněna na vrchní lesní úřad v Ostrově se značnou pravomocí.

Systemizované lesní hospodářství, jehož základem bylo zaměření všech lesů, jejich popis a regulace těžeb, nastává až koncem 18. století, kdy přichází do majetku císařské komory. První systemizace byla ukončena v roce 1791. Administrativa komorních lesů, vedená odborně vzdělanými úředníky s pevným platem, se zabývala především dodržováním předepsaných těžeb a zalesňováním. Zalesňovaly se nejen paseky, ale také málo výnosné zemědělské pozemky. Lesní hospodářství panství Ostrov vedl pod dozorem pražské administrace státních statků nadlesní v Ostrově, jemuž byli podřízeni 4 revírníci, 3 adjunkti a 4 hajní. Mimořádný důraz byl kladen na zalesňování, o němž se říkalo, že je hlavním úkolem personálu. Ten se měl starat o řádnou a dostatečnou sklizeň semena míst-

Porostní mapa lesů na návrší Kaff na Zlatém Kopci na počátku 20. století (archiv České geologické služby)

ního původu a každoročně o tom podávat přesnou zprávu.

Podle hospodářského plánu z roku 1870 měl Ostrov 5 revírů (Ostrov, Stráň, Podlesí, Velflink a Pernink) s rozlohou 2 529 ha. Při převzetí panství Československem byla v Ostrově v roce 1923 zřízena státní lesní správa. Hospodářský lesní plán z roku 1923 se sice nezachoval, ale víme, že celková výměra lesů této správy činila 2 946 ha rozdělených do polesí Ostrov, Stráň, Velký Rybník, Pernink, Pstruží a Velflink. Podle posledního meziválečného plánu z roku 1934 měl hospodářský celek Ostrov 2 875 ha. Za okupace byla pravděpodobně vypracována další revize pro období 1940–1949, ze které se zachovaly pouze mapy. S ostrovskými lesy sousedily ještě lesy obce Horní Žďár o rozloze 53 ha a lesy města Hroznětína se 135 ha.

Poslední velký lesnický celek navazující na majetky jáchymovské a ostrovské byl velkostatek Nejdek. Zde po třicetileté válce a úpadku dolování se rozmáhala hlavně pastevectví a výroba dřevěného uhlí pro rozvíjející se kovozpracující průmysl. Není proto divu, že neustálé ohrožování lesa

Objekty a osobnosti Správy státních lesů Horní Blatná po první světové válce

vyvolalo potřebu zjistit jeho stav. Proto dochází v této oblasti k prvnímu, na svoji dobu velice dobrému popisu lesa v roce 1728. Je zde vysvětlen stav lesa včetně způsobu hospodaření. Popis není podepsán a lze soudit, že autor, třebaže měl snahu a značné znalosti, byl spíše samouk, patrně myslivec nebo hospodářský úředník.

Organizované lesní hospodaření zde v té době neexistovalo. Neutěšený stav lesa při rostoucí průmyslové spotřebě dřeva vedl k ustanovení odborného lesního personálu, čemuž nasvědčuje instrukce pro polesného z roku 1770. Mluví sice o lesním úřadu jako instituci již stávající, ale ten se jako odborný vedoucí orgán teprve tvořil. Vlastní hospodářské předpisy poukazují na počátek řízeného hospodářství. Pozdní doba těchto opatření se dá vysvětlit tím, že hlavním hospodářským odvětvím byly doly a hutě a les sloužil jen jako surovinová základna. Zájem vedoucího úřednictva byl udržet les co nejdéle v chaotickém stavu, což umožňovalo těžbu pro výrobu dřevěného uhlí a přetěžování lesa. Tím lze vysvětlit, že teprve touto instrukcí se zakazuje klučení lesů a zavádí se vlastnická úprava s ohraničením lesa od půdy zemědělsky obdělávané pomocí příkopů. Jedná se již o vědomý akt úpravy lesního hos-

Bývalá státní hájovna na Zlatém Kopci v roce 1927 (archiv Michala Urbana)

podaření se zaměřením především na těžbu a obnovu lesa.

První systemizace pro lesy velkostatku Nejdek byla provedena v letech 1801 a 1802 lesmistrem Flüglem soustavou stejně velkých ploch pasek při devadesátileté době obmýti. V polovině 50. let 19. století byla pro revír Jelení založena úplně pravidelná rozdělovací síť bez ohledu na terén od východu k západu a od severu k jihu s velikostí oddělení 10 až 12 ha. Doba obmýti se změnila na 80 let. V 70. letech navrhl nadlesní Schubert novou rozdělovací síť, tentokrát

přiléhající k terénu. Nové zařízení provedla saská pořizovací kancelář pro jednotlivé revíry (Jelení 1887, Rudné 1890, Bernov 1894, Nové Hamry 1900, Tisová 1904), zatímco pro Skelnou Huť zůstala rozdělovací síť z roku 1874. Zaměření bylo provedeno do katastrálních map, jež se nedochovaly. Podle revírů byly stanoveny dvě doby obmýti – 80 a 100 let. Další revize pracovaly na témže podkladě a teprve nové zařízení podle instrukce pro rakouské státní lesy v roce 1911 sjednotilo pět dosavadních revírů v jeden hospodářský celek

na základě Judeichova porostního hospodářství s devadesátiletou dobou obmýti. Revize po první světové válce, když velkostatek zůstal nadačním, zvýšila dobu obmýti na 100 let a zřídila jednu hospodářskou skupinu pro les výnosový. Poslední meziválečná revize byla provedena v roce 1935.

Ve 20. letech 20. století patřila k nejdeckému velkostatku, jehož rozloha činila 5 347 ha a který zahrnoval 14 katastrálních obcí nejdeckého soudního okresu, budova správy s příslušnými hospodářskými stavbami (Nejdek), dále 4 lesovny, 12 hájoven a 4 budovy toho času částečně či zcela pronajaté. Místnímu správci v Nejdku byli přiděleni pro administrativní službu jeden technický úředník a dva kancelářští úředníci. V každém polesí působil jeden lesní, mimo to v polesí Jelení vypomáhal jeden příručí. Pro ochrannou službu bylo ustanoveno 13 lesních hajných. Kromě nich byl k dispozici jeden dozorce a šofér k obsluze tanku, jímž byly poháněny stroje na zdejších rašeliníštích a který byl také používán při válcování cest a silnic, při projíždění sněhovými pluhem, dobývání pařezů a odvozu dřeva. Pro roky 1910 až 1920 byla stanovena roční těžba dřeva 18 600 m³, rokem 1921 došlo ke snížení ročního etátu na 16 050 m³.

Jiří Kupilík
foto: Petr Mikšíček

Lesní dělníci z Nových Hamrů v roce 1909 (archiv Muzea Karlovy Vary)

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

27. 2. - 6. reprezentační ples obce Pernink
(KC Krušnohorka, Pernink; 19:30–02:00,
autobusová doprava zajištěna z Potůčků, Horní Blatné,
Abertam, Hroznětína a Merklína)
20. 2. - Country ples domu kultury Ostrov (DK Ostrov; 20:00)
27. 2. - Ples sportovců (DK Ostrov; 20:00)
5. 3. - Netradiční ples – téma hippies
(hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 20:00)

Koncerty, divadla

18. 2. - KSO: C. Saint-Saëns: Tanec kostlivců, symfonická báseň;
B. Martinů: Koncert pro klavír, housle a violoncello;
W. A. Mozart: Symfonie č. 41 C dur „Jupiter“
(Grandhotel Ambassador Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
24. 2. - Kalifornská mlha (DK Ostrov; 19:30)
25. 2. - Pavel Fajt: Drummig Alley
(Galerie umění Karlovy Vary; 19:30)
25. 2. - KSO: Karlovarští symfonikové sólově
(Grandhotel Ambassador Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
25. 2. - Poezie & jazz: Nejlepší české básně 2015
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary; 18:00)
8. 3. - KPH: Trio Martinů (kino Nejdek; 19:00)
12. 3. - Koncert harmonikového souboru
(kino Horní Blatná; 17:00)

Výstavy, přednášky

- od 1. 2. - Hudba v Krušnohoří
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov, nová stálá výstava)
- 18., 25. 2. - Knížka pro prvňáčka
(Městská knihovna Loket; 10:00)
18. 2. - Regionální archeologické okénko
(Městská knihovna Loket; 17:00–19:00)
2. 3. - Roman Kotlínek: Kraslické trampoty oficiála Kukačky
(Městská knihovna Sokolov; 18:00)
- do 28. 2. - KATE (prosím, nečtěte mě anglicky) – výstava obrazů
(Stará radnice, Ostrov)
- do 29. 2. - Lenka Štěpaníková / Dante Alighieri: Peklo
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 29. 2. - Tomáš Hřivnáč: Grafika
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 6. 3. - Miloš Löffler: Kaleidoskop duše
(Městská knihovna Loket)
- do 13. 3. - Výstava strašidel
(bývalá restaurace na radnici, Jáchymov)
- do 13. 3. - Bez hranic: Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí
(Valdštejnská jízdárna, Praha)
- do 22. 3. - Tajemné podzemí Krušnohoří
(kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
- do 27. 3. - Jiří John: Malba, grafika, kresba
(Galerie umění Karlovy Vary)
- do 10. 4. - Domorodé umění Afriky ze sbírky manželů Zemanových
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)

Kina

13. 2. - Méd'a 2 (kino Pernink; 18:00)
20. 2. - Fúsi (kino Pernink; 18:00)
27. 2. - Laputa (kino Pernink; 18:00)
5. 3. - Everest (kino Pernink; 18:00)
12. 3. - Hotel Transylvánie 2 (kino Pernink; 18:00)

Sport

13. 2. - RedBull horská smyčka (Abertamy; 11:00)
13. 2. - Krušnohorský pohárek Neklid (sjezd)
14. 2. - Krušnohorský pohárek Nové Hamry (sjezd)
- 20.–21. 2. - Karlův běh (Boží Dar)
27. 2. - 108 let Spolku zimních sportů (Abertamy)
- 27.–28. 2. - Evropský pohár ve snowboardingu (Boží Dar)
5. 3. - Krušnohorský výlet (Přebuz)
9. 3. - Závod světlušek (Boží Dar; 18:00) ZMĚNA TERMÍNU!
12. 3. - Krušnohorský pohárek Klínovec (sjezd)
- 12.–13. 3. - Erzgebirgs-Skimarathon (Oberwiesenthal)

Z programu lázní Jáchymov

14. 2. - Valentýnské taneční odpoledne (Běhounek; 14:00–17:00)
14. 2. - Valentýnské tanečky (Curie; 19:30)
16. 2. - Opera, opereta, muzikál (Běhounek; 19:30)
17. 2. - Beseda s Jaroslavem Víznerem (Curie; 19:30)
18. 2. - Jazzové trio Wuh & Skip Wilkins (Radium Palace; 20:00)
19. 2. - Ave Maria (kostel sv. Jáchyma; 18:50)
23. 2. - Dixieland Messengers Praha (Curie; 19:30)
25. 2. - Hvězdy, které nestárnou (Radium Palace; 20:00)
1. 3. - Jakub Pustina: Opera,
opereta a slavné italské a španělské písně
(Běhounek; 19:30)

Město Jáchymov zve všechny malé i velké odvážlivce

**do prostor bývalé
restaurace na
radnici
(MěÚ Jáchymov)**

na

Výstavu strašidel

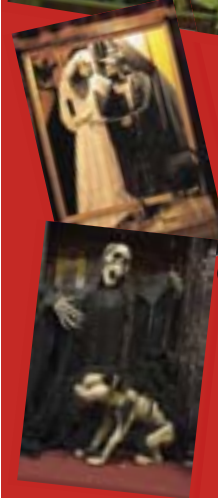
Od 8. února do 13. března

*Denně od 9:00 do 17:00 hodin (v otevírací
době Informačního centra)*

Vernisáž výstavy proběhne v pondělí

8. února v 17:00 hodin.

Vstupné na výstavu: 40,- Kč

Co pamatuje náměstí v Horní Blatné

V Horní Blatné se za bezmála pět set let její existence změnilo mnohé, vlastně téměř všechno. Co však zůstalo uchováno od vzniku města dodnes, je jeho stavební půdorys a zvláště pak půdorys centrálního náměstí Sv. Vavřince, který je de facto nejstarší, byť někdy málo doceněnou památkou Horní Blatné.

Na základě údajů ze staré hornoblatenské kostelní knihy se obvykle uvádí, že město bylo založeno v roce 1532 – toto datum se ostatně stalo základem i pro velkolepé oslavy 400. výročí Horní Blatné v roce 1932. Pravděpodobně však je, že v roce 1532 stálo na zdejšího území nejvýše jen několik skromných chat prvních havířů, kteří se tu pokoušeli nalézt žíly stříbrných rud. To se jim sice nepodařilo, nicméně našli bohaté žíly rud jiného kovu, a to cínu.

K šťastným prospektorům patřili i bratři Wolf a Barthel Schallerové ze saského Buchholzu, kteří v roce 1532 odkryli cínovcové žíly na Blatenském vrchu. Jedna z nich dostala pojmenování po prvním z bratrů a vznikly na ní prosperující doly, jejichž pozůstatky v podobě Vlčí jámy (Wolfspinge) lze obdivovat dodnes. Zpočátku se však bratřím Schallerům tolik nedařilo, a proto se 8. června 1534 obrátili na saského kurfiřta Johanna Friedricha, tehdejšího majitele území kolem Horní Blatné, se žádostí o finanční výpomoc.

Teprve tehdy nabraly události rychlý spád. Na Blatenský vrch se vzápětí dostavila kurfiřtská odborná komise, která posoudila zdejší ložisko a 3. července 1534 vydala

Náměstí v Horní Blatné (foto: Karel Kuča)

dobrozdání podporující nejen další rozvoj těžby, ale i založení nového horního města vybaveného obdobnými výsadami, jaké měla jiná horní města té doby. Už 30. července 1534 pak zájemci o usídlení v plánovaném městě měli dostatek přidělené pozemky pro stavbu a v září tohoto roku kurfiřt vydal pro Horní Blatnou horní řád, kte-

rý je v podstatě i zakládací listinou města. Pokud se události skutečně odehrály takto – a není důvod tomu nevěřit, protože o tom existují písemné doklady – byla to opravdu neuvěřitelná rychlost.

Aby se mohlo začít stavět, bylo třeba město nejprve vyměřit. Tímto úkolem byl pověřen perkmistr Joachim Spanseil ze Schwarzenbergu, který si za vzor vzal jen nedávno předtím, v roce 1521 založený Marienberg. O výstavbu tohoto města se zasloužil matematik Ulrich Rülein von Calw z Annabergu, který Marienberg navrhl jako město s pravidelným šachovnicovitým půdorysem, s rozlehlým ústředním čtvercovým náměstím, z něhož po stranách vybíhá systém navzájem kolmých ulic. Tento urbanistický princip ideálního renesančního města vycházející z antické architektury byl v Marienbergu uplatněn poprvé při zakládání města na sever od Alp a byl pak opakován v případě řady dalších krušnohorských měst. Horní Blatná byla jedním z prvních z nich.

Spanseil nechal pro budoucí město vytyčit 199 stavebních par-

cel (někdy se uvádí až 250) o šířce 30 loktů a délce 60 loktů (zhruba 17 x 34 m). V roce 1535 již stálo ve městě na 50 domů a v roce 1537 bezmála stovka. Hlavní náměstí získalo rozměry přibližně 110 x 90 metrů, a bylo tak jen o málo menší než náměstí v Marienbergu (asi 125 x 125 m). Určena byla i místa pro nejdůležitější městské budovy, mezi nimiž vynikal honosný kurfiřtský dům v jihovýchodním rohu náměstí, postavený již v roce 1535. Ten původně sloužil jako sídlo správce dolů, pro jednání městské rady, jako solnice, byly tu i pokoje pro významné návštěvy, ale také vězení. V roce 1564, kdy již byla Horní Blatná skoro 20 let součástí Českého království, získala obec dům do svého vlastnictví a od té doby zde sídlí městská radnice.

Výnos perkmistra Spanseila nařizoval, aby na náměstí stály jen nejvýstavnější domy, které měly být přinejmenším v přízemí zděné. O jejich původní podobě se ovšem můžeme jen dohadovat, protože v důsledku častých městských požárů a pozdějších přestaveb se jejich vzhled mnohokrát měnil.

Horní Blatná na katastrální mapě z roku 1842 (www.cuzk.cz)

Přesto se u řady domů zachovala jejich původní stavební dispozice a v jejich jádrech lze předpokládat pozdně gotické až renesanční stavební prvky. Stavebně-historický průzkum však bohužel u většiny domů dosud schází.

Až na výjimky se zřejmě po celou dobu historie neměnil ani počet domů, které náměstí lemují. První přesný mapový podklad, katastrální mapa z roku 1842, zde zobrazuje 18 domů, z toho tři na východní straně, šest na severní, čtyři na západní a pět na jižní, které byly až na tři vesměs zděné. Na počátku 20. století se počet domů na náměstí zvýšil o jeden na devatenáct a stejný počet jich zde lze napočítat i dnes, což je v Horní Blatné, která po roce 1945 přišla o velkou část svého domovního fondu, velká vzácnost. Nárůst počtu domů souvisel s tím, že v roce 1902 zachvátil požár západní stranu náměstí a až na rohovou Modrou hvězdu tu vyhořely všechny původní domy včetně velkého Putzova domu, tehdy objektu pošty, na rohu náměstí a dnešní Vančurovy ulice. Pozemek, na němž stával, pak byl rozdělen na dva a vyrostly zde dva nové domy (č. p. 42 – lékárna a č. p. 267 – obytný dům).

Z roku 1841 je doložen také požár domů 196 a 197 stojících vedle radnice na východní straně náměstí. Po požáru byly zřejmě koncem 19. století přestavěny i čtyři domy na severní straně náměstí – od někdejšího konzumu (č. p. 123) až po č. p. 120. Uchráněny byly pouze domy s č. p. 119 (dříve lesní sprá-

Radnice a vpravo bývalá fara (foto: Ulrich Möckel)

va) a 118, v němž až do výstavby nové školy na počátku 20. století probíhala školní výuka. V noci 1. června 1892 podlehl částečně požáru i budova radnice, hasit tehdy pomáhali nejen místní hasiči, ale i sbory z Perninku, Abertam a Johanngeorgenstadtu. Už v srpnu 1894 však byla radnice opět opravena, kromě obecního úřadu zde sídlily i c. k. berní úřad a spořitelna a nadále zde byl i hostinec dávaný do pronájmu.

Řada dalších domů prošla cílenou přestavbou. K nim patří například bývalý oblíbený hostinec a později koloniál Waldhütter

Severní a východní strana náměstí před požárem radnice v roce 1892

Hostinec Waldhütter v roce 1927 (v levé části snímku) a po přeměně na hotel Glatz

na rohu náměstí a Perninské ulice (č. p. 3), který už okolo roku 1740 sloužil jako řeznictví staré hornoblatenské rodiny Waldhütte-rů a patrně již ve druhé polovině 18. století zde vznikl i zájezdní hostinec s prostorem pro ustájení koní. V roce 1929 byl tento dům téměř kompletně stržen a na jeho místě vznikl moderní hotel Glatz. Po roce 1945 zde sídlila policejní stanice, dnes je dům v majetku společnosti ABERO (dříve Lesní společnost Stříbro).

Svou podobu změnil v roce 1930 také nejznámější hornoblatenský hostinec Modrá hvězda (Blauer Stern). Místo vysoké střechy bylo přistavěno ještě jedno patro pro hotelové pokoje a objekt, vybavený už tehdy ústředním topením, získal i v tomto patře dřevěné obložení.

K nejzachovalejším a památkově nejcenějším domům na náměstí tak v současnosti patří zejména domy č. p. 4 (dnes ev. č. 1) a č. p. 6 na jižní straně náměstí. Dům č. p. 4 (nyní restaurace Faustův dům) je pozdně barokní až rokokový jednopatrový objekt s mansardovou střechou, který je příkladem na své prostředí nadprůměrně reprezentativního obydlí, stylizujícího se do podoby městského šlechtického paláce. Dům postavil v roce 1709 Johann Josef Putz, příslušník bohaté hornoblatenské rodiny Putzů z Breitenbachu, mezi jejichž členy byli výrobci kobaltové barvy, těžaři i významní báňští úředníci. Zejména přední část nedávno citlivě restaurovaného domu je zachována v intaktním stavu

Dům Putzů z Breitenbachu, dnes Faustův dům (foto: Ulrich Möckel)

z doby své výstavby, pozoruhodné jsou zde valené klenby v přízemí nebo původní černá kuchyně. Jednopatrový dům č. p. 6 je v přízemí zděný, v patře má celistvě zachovanou hrázděnou konstrukci, která byla již od počátku plně omítaná. Doba výstavby domu i hrázdění je datována skvostným barokním vstupním portálem s uchy a kapkami a středovou nikou pro světce: na římse nadsvětlíku je letopočet 1713.

Všechny domy na náměstí jsou součástí městské památkové zóny Horní Blatná, která byla vyhlášena již v roce 1992. Jejich opravy

a úpravy jsou možné jen pod dohledem orgánů památkové péče, lze na ně ovšem získat finanční dotace. Historické jádro města je rovněž jednou z lokalit, které tvoří součásti nominace Hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO.

Čtenář, který dočetl až do těchto míst, možná postrádá zmínku o nejvýznamnější a nejnápadnější stavbě na náměstí, totiž o kostelu sv. Vavřince. Ta však nebyla jeho původní součástí, stala se jí až 60 let poté, co bylo vyměřeno. První prostý dřevěný kostel, vysvěcený

v roce 1542, stával poněkud stranou, v místech zahrady za objektem fary (č. p. 2). Koncem 16. století však byl již zchátralý, navíc v jeho těsné blízkosti probíhala těžba v dole sv. Ducha, což stabilitě stavby nepřidalo (právě v těchto místech došlo loni v létě k výraznému propadu země). Kostel byl proto stržen a v letech 1593–1594 vybudovala obec nový kamenný kostel umístěný již na náměstí.

Michal Urban
s využitím publikace Neudert A. (2012): *Bergstadt Platten – die Stadt im Geviert*
historické foto: archiv autora

Hostinec Modrá hvězda kolem roku 1910 a po přístavbě v roce 1930

Hudba v Krušnohoří

Muzeum Karlovy Vary rozšířilo od února svou stálou expozici o výstavu *Hudba v Krušnohoří*. „Výstava sestává z tematických sekvencí *Hudba a hudebníci ve výtvarných dílech*, *Muzicírování pod Klínovcem v 16. století*, *O vandrovních muzikantech a harfenistkách*, *Lidová písničkáři Anton Günther, Hans Soph a postilion Wenzel Wolfert*“, říká historik muzea Stanislav Burachovič. Nabízí zájemcům ke zhlédnutí kolem stovky exponátů převážně z 19. století a částečně z první třetiny minulého století. Vedle hudebních nástrojů jsou zde k vidění například keramická plastika *Tančící sedlácký pár* od krásenského umělce Willyho Russe, kamnové kachle z dílny Josefa Prokopa, tištěná hornická píseň od pastora Johanna Mathesia

z roku 1571 či písňové pohlednice Antona Günthera.

Nová výstava doplňuje již stá-

vající trvalé výstavy o krušnohorském národopisu, jáchymovském lázeňství a muklovských

lágrech. Texty a popisky výstavy jsou česko-německé.

Lev Havlíček

S téměř novým rokem otevírá *Luft* i novou rubriku „Když se řekne“. Bude přinášet vysvětlení některých běžných i méně užívaných slov souvisejících s krušnohorským regionem. A protože letos odstartovaly oslavy 500. narozenin slovutného horního města Jáchymov, bude první díl nové rubriky věnován Jáchymovu a měně, která zde poprvé spatřila světlo světa – tolaru.

Není mnoho slov, jimiž by české končiny obohatily světovou slovní zásobu. Jedním z nich je právě tolar, velká stříbrná mince, kterou pravděpodobně už od roku 1519 potají a o rok později oficiálně začali razit majitelé Jáchymova, bratři Šlikové. S tím „oficiálně“ je ovšem trochu háček, protože k razbě nové mince potřebovali povolení krále, které obořili tím, že zlobbovali (rozuměj uplatili) některé významné členy českého zemského sněmu. A od něj pak povolení 9. ledna 1520 skutečně získali. De facto tím vyrobili jeden z největších tunelů (další slovo, jež Čechy v jeho přeneseném významu přinesly mnohem později světu) do domácí ekonomiky. Ryzí stříbro totiž nebylo

možné ze země vyvážet, to bylo vyhrazeno králi, zatímco mince ano, a Šlikové toho v obrovské míře využili. Chudý král Ludvík přišel zkrátka, zatímco Šlikové si namastili kapsu (mimochodem třeba i tomto si dvacetiletý Ludvík Jagellonský a dvakrát starší zakladatel Jáchymova Štěpán Šlik mohli povídat před osudnou bitvou s Turky u Moháče, v níž oba 29. srpna 1526 zahynuli).

Vyvážet nějaké drobné velikosti grošů by se však až tolik nevyplatilo, a proto Šlikové začali razit tolary, zvané původně Joachimsthaler Guldengrosch, zkráceně Joachimsthaler nebo jen Thaler (Taler), tólský groš. Tyto mince o průměru kolem 42 mm vážily 29,23 g a obsahovaly 27,41 g

čistého stříbra (pro porovnání – současná největší česká mince, padesátikoruna, má průměr 27,5 mm a váží jen 9,7 g).

Nešlo o mince, jimiž by se běžně platilo, na to byla jejich směnná hodnota příliš velká (v dnešním vyjádření přes 10 000 Kč), ale jako velkoobchodní platidlo se hodily skvěle. Většina tolarů vyražených v prvních letech v Jáchymově se ocitla nejdříve na trhu s kovy Lipsku, jenž byl v 16. století jakousi obdobou dnešní LME, londýnské burzy s kovy, a odtud si pak razila cestu po celé Evropě. A protože šlo o minci kvalitní, s konstantním obsahem drahého kovu, a raženou v milionech kusů, stal se tolar brzy synonymem pro velkou obchodní minci a základem řady evropských

měnových systémů na několik století. V 18. století posloužil dokonce jako vzor pro výrobu španělských a mexických osmirealů, od nichž byl už jen krůček ke zrození dolaru v roce 1792. Dnešní hlavní světové měny, v jejímž názvu přežívá jáchymovský tolar dodnes.

Michal Urban

„Energii si dobívám v údolí říčky Černá,“ říká neúnavný Krušnohorec Rudolf Löffler

Na internetových stránkách Znovuobjevené Krušnohoří popisuje Petr Mikšíček předsedu Krušnohorského spolku Abertamy Rudolfa Löfflera: „...je to velmi fajn člověk, který funguje jako informační centrum mezi mnoha místními rodáky, pamětníky i saským Krušnohorským spolkem z Breitenbrunnu.“ K tomu není co dodat.

Dnes jste vnímán jako patron krušnohorského nářečí, zvyků a historie. Jste i rodilým Krušnohorcem? Jak jste se dostal do Abertam?

Moji rodiče pocházejí z Abertam – Hřebečné, kde mí předkové žili po staletí. Rodiče při nedokončeném odsunu po druhé světové válce skončili v osadě Luhy u Potůčků (Jungenhengst), kde jsem strávil první měsíce svého života. Ačkoliv se na tuto dobu nepamatuji, tak mi to údolíčko říčky Černé tak nějak podvědomě přirostlo k srdci a rád se tam vracím. V klidu a samotě si tam nádherně dobívám energii. Po mém narození otec přesvědčil radu Místního národního výboru v Horní Blatné o nemožnosti bydlení rodiny se čtyřmi dětmi na samotě 6 km od civilizace bez dopravního spojení. Načež nám byl přidělen rodinný domek v Horní Blatné. Posléze se ukázalo, že dům patří soukromé osobě. Otci tehdy nezbyvalo, než majitele oslovit. Ten už ale o tento dům, který získal jako konfiskát, neměl zájem, a tak ho za velice lidový peníz prodal. Dětsví jsem tedy prožil v Horní Blatné, kde jsem bydlel do svých 24 let. Po založení vlastní rodiny nám zaměstnavatel mé ženy na naši žádost přidělil byt v Abertamech. Následně jsme si pořídili dům, v němž žijeme dodnes. A tak už 36 let říkám Abertamům „doma“.

Jak prožívala vaše rodina období zasažené odsunem a postupnou likvidací sídel na české straně Krušných hor?

Rodiče byli smutní z toho, že nemohli své děti vychovávat ve svém jazyce a kultuře. Do konce druhé světové války žili v německém prostředí a český jazyk neovládali. Proto to měli složité s výchovou a výukou nás dětí, které jsme musely chodit do české školy. Když jsem nastoupil do první třídy, český jazyk jsem téměř neuměl. A neměli jsme jen problém jazykový, kulturní, ale i duchovní. Maminka jako hluboce věřící chtěla své děti samozřejmě vést ke

křesťanství, což v té době nebylo rovněž žádoucí.

Každá doba má své klady a záporny. Kdyby moji rodiče byli odsunuti, tak bych dnes pravděpodobně žil někde v Bavorsku, mluvil německy a anglicky, ale určitě bych neovládal tzv. chebská (egerlandská) nářečí, do kterých patří i abertamské nářečí. A s největší pravděpodobností bych neovládal ani český jazyk. Někomu to může připadat zbytečné, ovšem při soužití v česko-německém pohraničí se mi obojí hodí.

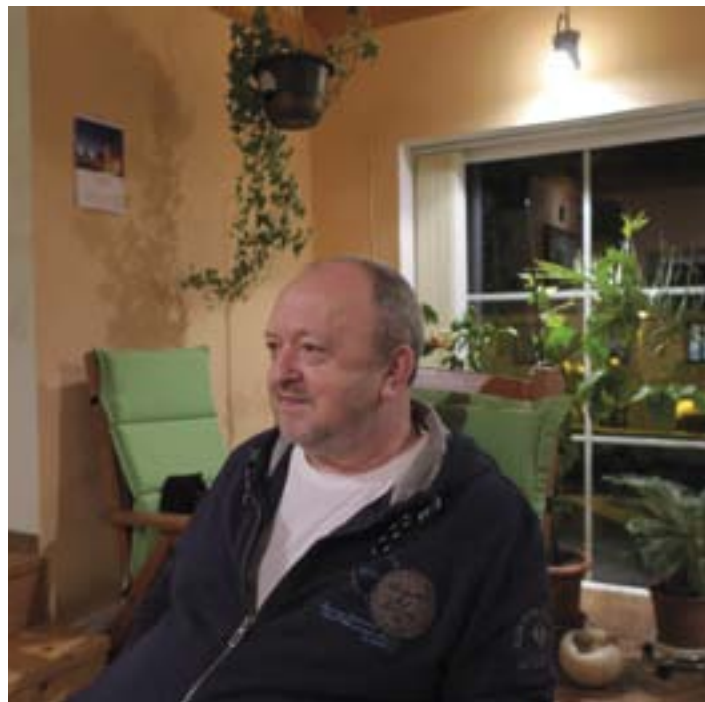
Jak jste se dostal k současné profesi?

Po absolvování zemědělského učiliště jsem se živil jako řidič z povolání. Po roce 1989 jsem si lehee, vzhledem k původu a znalosti němčiny, mohl zajistit práci v Německu. V roce 1992 jsem založil se dvěma společníky obchodní společnost, jež se dodnes zabývá nákladní autodopravou, poskytováním technických služeb a podnikáním v oblasti nakládání s odpady.

Jaké volnočasové aktivity jsou vám nejbližší? Zbývá vám na ně ještě nějaký čas, když jste zároveň předsedou Krušnohorského spolku? Jaké má spolek aktivity?

Práce v Krušnohorském spolku je jedna z mých neziskových aktivit, je to plodná práce v dobrém týmu, která nás baví. Jsme spolek tzv. pozitivní, který nedělá politiku, proti nikomu a ničemu nebojuje, ale snaží se tvořit, zviditelňovat Abertamy a Krušné hory. Chceme udržovat dobré vztahy nejen mezi Krušnohorci, podporovat kulturu v Abertamech a Krušných horách. Co se pohybu ve volném čase týče, nejsem sportovec, ale rád pobývám v přírodě, což mne vede k turistickým výšlapům, běžkám, plavání v přírodních nádržích, ovšem ze všeho nejradši mám horské kolo.

V současné době je největší aktivitou Krušnohorského spolku výstava rukavičkářství – sbíraní exponátů, restaurování, provoz výstavy, předvádění řemesla.

V poklidu domova

Škola - náklad života

Ve školní lavici

První svaté přijímání

Samozřejmě pak jsou běžné aktivity v oblasti kultury – koncerty, přednášky, autorská čtení apod. V letošním roce budeme pořádat již jubilejní, 10. svatováclavské setkání v Ryžovně, jehož součástí jsou nejen přednášky o přírodě Krušných hor, historii hornictví, minerálech apod., ale také předvádění tradičních řemesel. Z našich předešlých větších projektů byla reedice knihy „25 veselých historek z Abertam“ a vydání zvukového nosiče této knihy. Hlavním cílem této reedice bylo zachování tradičního abertamského nářečí. Pro turisty jsme vydali abertamské omalovánky a pexeso. Natočili jsme dva filmy o výrobě kožených rukavic. Pravidelně pořádáme bleší trhy a jiné.

Spolupracujete s německým sdružením Potok. Čím je pro váš spolek toto sdružení přínosem?

Náš spolek léta spolupracuje s Krušnohorským spolkem z Breitenbrunn a v posledních letech

i s česko-německým kulturním spolkem Potok ze saského Schneebergu. Společně pořádáme poznávací zájezdy, navštívili jsme například obě hlavní města a parlamenty obou zemí. Velice oblíbený je také tzv. Stammtisch (stůl stálých hostů), kde se naši saští přátelé zdokonalují v českém jazyce.

V současnosti jste v Krušnohoří známá osobnost. Jak snášíte tuto publicitu? Vzpomínáte si na svůj první rozhovor?

Díky této publicitě jsem se seznámil s mnoha zajímavými lidmi, a to nejen z Krušnohoří. Největší nápor na mě byl po článku v saském Freie Presse, který se týkal mého rodného jazyka – abertamského nářečí. To už jsem nebyl schopen odpovídat všem tazatelům v této oblasti. Nejtěžší chvíle, kdy jsem cítil velkou trému, byl pro mě první rozhovor pro Český rozhlas. Ozval se mi telefonicky reportér se žádostí o rozhovor, tak jsem ho požádal, ať mi připraví nějaké

Mezi exponáty rukavičkářského muzea

otázky, abych se mohl připravit. Načež mi stroze oznámil: „To je zbytečný, uděláme to hned teď a naostro“.

Jaký máte názor na současný stav, jak jsou podle vás dnes vnímány Krušné hory, kam se posunulo společné soužití Čechů s Čechy, Čechů s Němci?

Domnívám se, že po vstupu do Schengenského prostoru EU jsme se zase posunuli blíže ke středu dění. Krušné hory už nejsou zapomenutým pohořím. Noví obyvatelé, kteří sem dnes přicházejí, většinou patří k těm movitějším a vzdělanějším. Patří k těm,

Kolo je prostě kolo

kteří jsou ochotni investovat nejen svou energii pro rozvoj našich hor. Hranici rozdělující pohorí na českou a saskou stranu už v podstatě ani nevnímám. Jsou to pro mne jedny Krušné hory. Co se vzájemného soužití týče, si myslím, že je dobré, prostí lidé

si vždy porozumí. Historicky platí, že problémy v Krušných horách nevyvolávají lidé, ale politická reprezentace, která se dostane k moci.

Martin Liška

**foto: archiv Rudolfa Löfflera,
Martin Liška**

Luhý s říčkou Černá

Hornický model na Mariánské aneb příběh pro Marcebilu

Po zhlédnutí filmu o Marcebile od Petra Mikšíčka jsem si řekl, že bych naší horské žínce mohl věnovat jeden příběh. Povím vám, jak se stalo, že na Mariánské v restauraci horské chaty Na sluníčku vznikl velký hornický model.

Prvotní byl nápad ukázat, jak vypadal život na Jáchymovsku před 500 lety. Vše ve své knize popsal a ve spolupráci s grafikem B. Weffringerem i nakreslil Georgius Agricola. Vycházeli jsme přesně z jejich popisů a kreseb ve „Dvanácti knihách o hornictví“.

Model je 11 m dlouhý a zabírá prostor od podlahy ke stropu. Podzemí, skály a plastické pozadí je vyrobeno z polystyrenu, stroje ze dřeva, kovu a plastů. Horníci, zvířata i permonická rodinka jsou ručně vyřezáni z lipového dřeva. Kolik je tam přesně figurek, si budou muset zvědaví návštěvníci spočítat sami. Od myšlenky k realizaci uplynulo poměrně dost času. Trvalo totiž dost dlouho, než jsem našel někoho, kdo by něco takového vůbec dokázal vyrobit. Nakonec jsem se spojil s Radkem Jirsou,

vychovatelem ve věznici v Horním Slavkově, který již v té době s vězni dělal úžasné věci. Mají několik modelů v Miniaturparku v Mariánských Lázních i Mincovna s domem mincmistra v jáchymovském muzeu je jejich dílem (a nově rovněž model Klínovce na Božím Daru; pozn. red.).

Model je tedy dílem vězňů – nikoliv těch politických, ale úplně těch novodobých. Čtyři vězni pracovali na modelu každý den více než rok. Vyráběl i instaloval se po částech. První část byla dokončena v roce 2012 a postupně se dodělávaly další dvě, zhruba čtyřmetrové části.

S vlastní instalací bylo spojeno poměrně dost neobvyklých problémů. První a největší byl, jak a kým model vůbec nainstalovat. Ono se to sice moc neví, ale vězni nemají

Návštěva Spolkového sněmu v SRN

Životopis

Rudolf Löffler se narodil 7. června 1956 v Karlových Varech. První půlrok svého života prožil v dnes již neexistující osadě Luhý u Potůčků. Poté se rodina odstěhovala do Horní Blatné, kde bydlel až do roku 1980. V roce 1979 se oženil a počátkem roku 1980 se odstěhoval do Abertam, kde žije dodnes. Má dvě dcery. Od roku 1992 je společníkem v obchodní společnosti zabývající se autodopravou a technickými službami. V roce 2000 spoluzakládal Občanské sdružení Abertamy, v roce 2014 změněné na Krušnohorský spolek Abertamy, jehož je dosud předsedou.

Výřez modelu

dovoleno volně vycházet z vězení. Protože se však model musel dodělávat na místě (domalovávat krajinu, instalovat plastické pozadí a především zprovoznit pohyblivé části, zapojit tekoucí vodu a osvětlení), museli jsme vězně nějak na Mariánskou dostat. Nebojte, ne-

museli jsme kopat podzemní tunel. I ve vězení totiž platí „kdo si hraje, nezlobí“, a tak tito modeláři (mimo chodem velmi šikovní a zruční řemeslníci, malíři i řezbáři) si vysloužili vycházku jako takzvaný „extramoral“. Tento čas pak věnovali usazení modelu na Mariánské.

Bylo to však poměrně náročné. Hlavně proto, že měli jasně danou časovou hranici. Jejím překročením by riskovali nepříjemný kázeňský přestupek. A jejich doprovod samozřejmě také. To je vlastně též třeba zmínit. Nemohli samozřejmě přijet sami, ale byli k nám přivezeni v doprovodu strážce a vězeňského vychovatele. Jenže kluci už opravdu vypadali ze shonu všedního světa a poklidné tempo vězeňské se moc nehodilo k časově přísně vymezené době návratu za mříže. Prostě to nestihli. A tak některé části jsou zatím na modelu připraveny pouze improvizovaně, i když to návštěvník těžko pozná. Nás ovšem tím pádem čeká poměrně složitá věc, doplnit některé chybějící části tak, aby se zachoval původní styl, barvy a podobně. A ti kluci byli vážně hodně šikovní, takže to nebude úplně snadné.

Zajímavé bylo vymyslet, jak skoro čtyřmetrové bloky poměrně křehkého a složitého soustrojí nakládat a dopravovat. První část nám navíc cestou zvlhla, a tak trvalo docela dlouho, než se dřevo vysušilo a v této části usazený, pohyblivý žentour začal být opravdu pohyblivý. Další problém nastal, když první část modelu už stála na místě. Po první dětské návštěvě bylo jasné, že model musí za sklo a čím dřív, tím lépe. Takže navázala výstavba rampy pro ukotvení skleněné zástěny dříve, než se model stane jen krásnou vzpomínkou.

Další práce nám pak velmi zkomplikoval tehdejší prezident republiky Václav Klaus. Model ještě nebyl dokončen a on nám ty šikovné kluky svojí amnestií pustil na svobodu. Naši modeláři byli najednou pryč (troufám si tvrdit, že jeden z nich se prací na modelu a studiem Agricoly stal těžko dostižitelným odborníkem na renesanční hornictví u nás), a tak se model dodělával už trochu narychlo a bez kontinuity. To mělo a má za následek, že všechny pohyblivé součásti se velmi brzy přestaly pohybovat. Jediné funkční soustrojí je výše zmíněný žentour s důlním hamrem. Jenže ten je na stejném obvodu jako vše ostatní, a tím je model v současnosti ne-

Mariánská – horská chata Na sluníčku

pohyblivý, i když na kráse mu to neubírá. Doufám však, že se nám podaří na jaře model vyjmout a vše opravit. Zbývá ještě doplnit osvětlení – hornické lampičky, světýlka v oknech a osvětlení oblohy. Ale to bych si nechal jako překvapení pro návštěvníky. Nakonec není špatné, když turisté pokaždé najdou něco nového. A nápady nám zatím nechybí. Model zkrátka čeká ještě mnoho času, práce, ale i přemýšlení.

Takže co přesně je na modelu vidět? Uvidíte zde hornický život v podzemí i na povrchu. Horníky zakleklé v pracovních pozicích, horníky zavalení a vyprošťované jejich kamarády, vodní pumpy, vodní kola, štoly i jámy, prubířskou huť, huť na zpracování stříbra, stroje na odvětrávání díla, ražbu jáchymovského tolaru a úplně na konci i úkryt stříbrného pokladu a jeho hlídání strážemi. Uvidíte truhláře a tesaře při práci, kostelík, kapličku a ještě mnoho dalšího. Pokud vím, nic z toho nechybělo v Agricolově knize. Do modelu se však přece jen vloudilo několik šotků. Některé jsme tam dali sami a s jasným úmyslem, na některé jsme přišli až později a úmysl

v tom žádný nebyl. A zrovna tyto nesrovnalosti návštěvníky velmi baví. Je úžasné sledovat, jak jejich hledáním nejen děti, ale i tatínkové dokážou trávit hodiny času. A zvláště děti každou chvilku přiletí s očima na vrch hlavy a ptají se, jestli to není náhodou „tento“ stroj, co tam nepatří. To je asi jedna z nejpřínosnějších věcí celého

modelu. Až teprve, když vidíte, co již tehdy dokázali „staříci“ vymyslet a zkonstruovat, nezbyvá než hluboce smeknout.

Srdečně vás zvou na návštěvu a doufám, že vás náš počín potěší. Pokud se rozhodnete obohatit náš model o nějakou zajímavost či artefakt, budeme vám vděční.

František Sentenský

Jedna část modelu

Okrsek Měděnec horské služby

Předání pacienta posádce Lékařské záchranné služby (Měděnec, 1973)

Okrsek Měděnec se nachází ve střední části Krušných hor a co do územní rozlohy patří mezi největší v Krušných horách. Na západní straně sousedí s Božím Darem – Klínovcem a na východní straně s okrskem Pyšná. Významnými místy jsou vrcholy Mědník (910 m n. m.), Jelení hora (993 m n. m.) a Velký Špičák (965 m n. m.). Dále zde máme horské osady Horní Halže, Měděnec, Výsluní, Nová Ves, Hora Sv. Šebestiána, Vejprty, Kovářská a další. V neposlední řadě se zde nachází přísečnická přehrada a skalní útvary Sfiny. Jsou zde lyžařská střediska Měděnec – Alšovka se dvěma vleky a třemi sjezdovkami v nadmořské výšce od 652 do 781 metrů. Další areály jsou v Horní Halži a Kovářské.

Sportovně byla oblast Měděnce spjata nejprve s běžeckým lyžováním, záhy však nadšenci upravovali i sjezdové tratě, a tak se již v šedesátých letech konaly na Alšovce sjezdové závody, především pro mládež. S rozvíjejícími se lyžařskými aktivitami se objevila také potřeba zdravotního zabezpečení a v roce 1962 hlavně díky nadšencům z lyžařského

oddílu vzniká služba horské služby (HS) pod okrskem Boží Dar se sídlem na Alšově boudě. Začátky vůbec nebyly jednoduché, chybělo základní vybavení a dosažitelnost k okrsku Boží Dar nebyla právě nejlepší. Stoupající zájem veřejnosti o lyžování s sebou přinášel i větší nároky, a tak byl v sezoně 1967–1968 spuštěn první „háčkový“ vlek. I díky tomu se podařilo osamostatnit místní HS od Božího Daru a v roce 1971 vznikl nový okrsek HS Měděnec s prvním vedoucím Čendou Zedníkem.

Protože prostory na Alšově boudě byly zcela nevyhovující, zrodila se myšlenka na výstavbu nové stanice HS. Po počátečních, zejména legislativních a ekonomických potížích se stavba stanice rozjela naplno. Problémy dělaly finance, a tak se materiál na spodní část stanice dobýval ze zrušených budov již neexistující Přísečnice. Vrchní část (dřevěná) byla namontována v roce 1978 a v témže roce byla stavba dokončena a zkolaudována. Na výstavbě se podíleli všichni členové okrsku a další naši kamarádi. Po sečení brigádnických hodin jich

Cvičení členů HS Měděnec (1976)

bylo hodně přes tři tisíce. Největší zásluhy na výstavbě stanice patří Čendovi Zedníkovi, oběma Přemkům Cejhonům, Pepíkovi Dvořákovi, Jardovi Sauerovi, ale také Vladimíru Klímovi, Ivanu Procházkovi a dalším, v té době čekatelům.

Začátkem devadesátých let se konečně podařilo vybudovat lyžařský vlek se závěsy, a to už pod vedením Přemka Cejhona ml. Ve více než padesátileté historii trvání HS na Měděnci se vystřídaly už tři generace členů. Po Čendovi vedení okrsku převzal Přemka Cejhon ml., který bohužel podlehl zákeřné nemoci. Po něm Jarda Sauer, dále pak Vladimír Parma a nakonec, až do dneška, Vladimír Klíma. Posledně jmenovaný se svojí aktivitou zasloužil o vy-

budování malého vleku, rozšíření sjezdových tratí a hlavně o zasněžování, které bylo už nezbytně nutné a které nám výrazně prodloužilo lyžařskou sezonu.

Členové okrsku HS Měděnec se vždy podíleli na řadě závodů mládeže ve sjezdových disciplínách, asistovali i u automobilových soutěží. Kromě toho HS Měděnec již pořádala tři oblastní letní soutěže a dvě zimní. Naši členové se též pravidelně zúčastňují akcí oblasti, kde vždy patří k těm aktivním účastníkům. Za zmínku ještě stojí pravidelné udržování stop na běžeckých okruzích v blízkosti stanice, což lyžařská veřejnost hodnotí velmi pozitivně.

**Jaroslav Sauer st.,
HS Měděnec**

Společné zimní doškolení HS Měděnec a HS Boží Dar v roce 2016

Horská služba (HS) již působí v Krušných horách 60 let. Její členové ročně zasahují u 900 až 1 000 událostí. Od roku 2012 je sjednoceno telefonní číslo pro celou Českou republiku na +420 1210. V posledních letech se Horská služba Krušné hory potýká s nedostatkem zájemců o členství. V případě zájmu o členství kontaktujte nejbližší stanici horské služby (od západu: Bublava, Pernink, Boží Dar, Měděnec, Pyšná, Klíny, Bouřňák, Telnice).

Vasaloppet China 2016 – Changchun

S několika kamarády jsme se vypravili do Číny, hlavně na běžecký závod Vasaloppet China, který má podobný název jako nejslavnější závod ve Švédsku. Rád bych se podělil o pár zážitků.

Odlétali jsme 29. prosince 2015 do Pekingu, kde jsme si navečer prohlédli hlavní pamětihodnosti města, jako je Náměstí nebeského klidu, které je se svými rozměry 700 x 800 m údajně největší na světě. Dne 31. prosince jsme vyrazili s místní cestovkou na celodenní výlet na Velkou čínskou zeď. V Pekingu jsme strávili silvestra, který se absolutně liší od našeho pojetí, ale u tradiční pekinské kachny. Na Nový rok dopoledne jsme absolvovali exkurzi do Zakázaného města a odpoledne vyrazili vlakem do místa závodu, 1 200 km vzdáleného Changchunu. Zde jsme zažili velké dobrodružství, neboť v „jen“ 7,5milionovém městě zavírají metro ve 21 hodin a otvírají ráno v 6 hodin, takže sehnat dopravu do hotelu vzdáleného přes 20 km taxíkem, kde se nedomluvíte jinak než čínsky, byl horor. Nakonec pomohla písemná konverzace s fotografií hotelu z prospektu.

V místě závodu jsou na tom podobně jako v Evropě – je zde suché, velmi chladné podnebí (teploty až minus 20 stupňů), takže to řeší opravdu velkovýrobou umělého sněhu. Byla navedena 25 km dlouhá trať, kde sníh údajně roznášelo 1 500 Číňanů v nůších. Trať však byla velmi dobře připravená. Ovšem kromě sněhu na závodní trať byl sníh vyráběn i na monumentální sochy, místy vysoké

i přes pět metrů, jichž zde byly desítky (například římské Koloseum nebo Zimní palác). Prostě nádhera!

Vlastní závody měly trochu jinou atmosféru, než jsme zvyklí u nás. Vasaloppet Čína je největší událost v běhu na lyžích v celé Číně. Je organizována v předměstí 7milionového města Changchun v provincii Jiljin v severovýchodní části Číny. Lyžařský park je v národním lesním parku Jingyuetan, který má rozlohu asi 100 km². Rozkládá se na lesních i vodních plochách a v roce 2007 zde byl první a zatím jediný závod světového poháru v běhu na lyžích. Závod se koná každoročně při příležitosti changchunského zimního festivalu a druhým rokem se stal součástí série Worldloppet v běhu na lyžích. Aby měli jistotu, že to zvládnou, spojili se s pořadateli Vasova běhu ve Švédsku, čímž si zajistili zařazení do světové série.

Závod je vlastně doplňkem velkého svátku zimy a čínského Nového roku, který se liší od našeho. Na trati a v cíli není žádné fandění a myslím, že většina Číňanů viděla běžky poprvé. Byli jsme pro ně exoti a stále se s námi fotili nezbytnými mobily, s nimiž chodí všude. Nicméně byl to velký zážitek a v cíli jsme dostali nádhernou medaili. Pro mne byl tento zážitek umocněn tím, že závod mistrovské kategorie vyhrál Petr Novák a že jsem byl v naší týmové kombiněze Pioneer Investmens Craft první gratulant k jeho vítězství. Večer jsme byli pozváni na velkolepou závěrečnou párty „The Night of Vasaloppet China“.

Následoval dobrodružný návrat do Pekingu. Večer jsme zde navštívili olympijské centrum, které je nádherně osvětlené, a druhý den jsme ještě absolvovali celodenní výlet po dalších historických pamětihodnostech (Letní palác, Chrám nebes), zašli jsme i do zoologické zahrady. Večer jsme navštívili představení šaolinských mnichů v červeném divadle. Ráno jsme vyrazili směr Paříž a Praha domů.

**Honza Tichý (Ticháč),
Boží Dar**

Honza v dresu týmu Lukáše Bauera

Medaile na památku

Ledové království

MS veteránů a světový pohár v lyžařském orientačním běhu

Závodníci razí kontrolu

Při pohledu z okna se zdá až neuvěřitelné, že v nedalekém Oberwiesenthalu proběhlo veteránské mistrovství světa a závody světového poháru (SP) v lyžařském orientačním běhu, a to za ideálního zimního počasí.

Program začínal v pátek 22. ledna sprintem. O den později se jel middle a v neděli pak klasická trať. Všechny tyto tři závody proběhly s centrem ve Sparkasse Skiareně Oberwiesenthal, jen malý kousek od Fichtelbergu, nejvyššího vrcholu německé části Krušných hor. Závody SP se po jednom dnu volna přesunuly do 50 km vzdáleného

Mühlleithenu (Klingenthal), kde se jel závod sprintových štafet. Celý program byl uzavřen ve středu 27. ledna závodem tříčlenných štafet.

Světového poháru se zúčastnila více než stovka závodníků ze 14 zemí, pochopitelně včetně kompletní české reprezentace. Veteránský šampionát absolvovalo kolem 300 závodníků, nejpočetnější zastoupení bylo z ČR, dále početné silné výpravy mělo Rusko, Finsko, Švédsko a pochopitelně domácí Německo.

Těchto závodů se zúčastnilo i několik oddílů a lidí z regionu. Nejlepšího umístění ve veterán-

ských kategoriích MEN 75 dosáhl člen TJ Jiskry Nejdek Jaromír Frey, a sice na krátké trati (3. místo) a v klasice (2. místo).

V hlavních kategoriích kralovala Tove Alexandersson ze Švédska, která je zároveň vedoucí závodnicí světového poháru v letním orientačním běhu. V mužské kategorii to byl Erik Rost též ze Švédska, jenž vyhrál všechny tři závody na Fichtelbergu.

Týden po tomto mistrovství proběhl závod mistrovství ČR na Eduardu, kde TJ Jiskra Nejdek byla spolupředatelem s pražským oddílem Stopa Praha. Závod se jel už

po rozsáhlé oblevě za zcela jiných podmínek, ale přesto se uskutečnil. Závodilo kolem 250 závodníků a největším úspěchem pro pořadatelský oddíl bylo 2. místo Regi Tokárové v kategorii D 17.

za TJ Jiskra Nejdek, oddíl orientačního běhu, Josef Nádeníček
foto: Josef Nádeníček

Mistrovství ČR dorostu a Český pohár dospělých

Nejúspěšnější závodník Michal Novák na trati závodu

Členové Lyžařského klubu Slovan Karlovy Vary dokázali i za velmi nepříznivých sněhových podmínek uspořádat ve spolupráci s německým klubem WSC Erzgebirge Oberwiesenthal Mistrovství České republiky dorostu a Český pohár dospělých v běhu na lyžích. Třídenní závody, které se konaly ve dnech 29.–31. ledna 2016, se jely místo na tratích na Jahodové louce na německých tratích pod Fichtelbergem.

Ve startovním poli dvou set závodníků z celé republiky se

neztratili ani členové LK Slovanu Karlovy Vary. V pátečním prologu vyhrál v kategorii mužů Michal Novák, 7. místo obsadil Tomáš Kotraba, 9. Jakub Rádl a 13. Tomáš Řehořek. V kategorii juniorek skončila třetí Markéta Lubinová. V sobotním závodě na 5 km klasicky byla Markéta čtvrtá. Muži v sobotu závodili klasickou technikou na trati dlouhé 10 km. První místo obsadil Michal Novák, Jakub Rádl byl čtvrtý, Tomáš Řehořek osmý a Tomáš Kotraba jedenáctý.

V nedělním stíhacím závodě (za neúčasti Michala Nováka) si pro vítězství v kategorii muži dojel Jakub Rádl, Tomáš Kotraba byl šestý a Tomáš Řehořek desátý. Markéta Lubinová se v kategorii juniorek umístila na 4. místě.

Velký dík patří WSC Erzgebirge Oberwiesenthal, který nám umožnil uspořádat závod v prostorách Ski Areny, a především technické čtetě a všem rozhodčím, bez nichž by se závod neuskutečnil. Děkujeme!

Kateřina Ondrová

Mistrovství ČR v historickém lyžování

Již počtvrté odvezla Sudet agency 12 božidárských borců, aby hájili barvy krušnohorských mlh až v daleké Olešnici v Orlických horách. Vlastní výprava byla obohacena o dvojici Hans a Romy ze spřáteleného Altenfährer Oberwiesenthal. A díky Romy si výprava odvezla i medaili za nejkrásnější lyžařský oblek.

Což zdaleka nebyla medaile jediná. Peťa Kubi si dojela pro stříbrnou v telemarkovém paralelním slalomu na čas a získala třetí místo v jasanka crossu. Svě letité jasanky od firmy „Fr. Bier a syn“ pro tyto závody vyměnila za staré originály „no name z půdy“ a vyplatilo se. Románek Nepožitek také zastříbřil na telemarkovém paralelním slalomu na čas a vévodkyně Káča v té samé disciplíně dojela bronzová.

Po vyhlášení vítězů se všichni uvolnili spanilou telemarkovou jízdou svahem, sněhem a zelenou mlhou. Mimochodem požitek z jíz-

dy v zelené mlze si užívali božidárští po celé tři dny. Ke spolujízdě zlákali pouze Rakušany, kteří do setkání s Božidárky znali zelené opojení pouze díky absintu a zelená významně obohatila jejich pitný režim. Přes tento, pro ně příjemný handicap byli lyžníci schopni po návratu do tradičně šedivé, krušnohorské mlhy podat kusé, neuplné a lehce zkrácené informace.

Víme tedy i to, že naši patřili k výpravám z největší dálky. Spolu se Slovinci a Rakušany. A zejména Slovinci nic nepodcenili a již dopředu si pojistili aspoň jednu medaili. Nejstarší, čtyřiaosmdesátiletý závodník byl poloumělohmotný, vítální a titanem vyztužený borec.

Nechce-li se vám až do jiného pohoří, abyste se nechali okouzlit lyžníky, starými ski a ladným lyžařským stylem, pak jste srdečně zváni na KIWI Cup 25+1, který se bude 19. března konat na Neklidu na Božím Daru. KIWI ples 25+1,

kde si užijete všeho, co jste loni nestihli, bude opět v hotelu Slunečná. Lístky na ples i do tomboly zakoupíte buď v krámku KPZ, nebo na www.telemarkteambozidar.cz.

Loučíme se tradičním lyžařským pozdravem Ski heil a těšíme se na setkání na svazích Neklidu a na parketu.

Karolína Pomplová

Karlův běh 2016 se kvapem blíží

Jeden z nejstarších závodů v Čechách s názvem Karlův běh odstartuje svůj 45. ročník v sobotu 20. února opět na Božím Daru. Bude to již po šesté v historii, kdy bude Karlův běh součástí seriálu závodů v běhu na lyžích pro širokou veřejnost – Stopy pro život.

Sobotní závod (Memoriál Jana Pravečka) se jako již tradičně poběží volnou technikou na trati 22 km a přivítá i nejmladší účastníky, kteří změří síly na tratích 0,5 km, 1,5 km, 6 km a 12 km. Nedělní hlavní závod (Memoriál Jiřího Časlavského) se poběží klasicky na tratích 22 km a 45 km.

Součástí sobotního závodu bude opět velmi populární závod speciálních horských kol, tzv. fatbiků, a zajímavá novinka – open jízda pro úplné začátečníky. Přímou v bílé stopě

závodu si bude možné pod dohledem instruktorů vyzkoušet běžecké lyžování na vlastní kůži.

Zázemí závodu bude stejně jako v minulém roce situováno do centra Božího Daru. Účastníci budou moci využít nadstandardního zázemí v podobě vyhříváné převlékárny, úschovny oblečení a lyží, bezplatného základního mazacího servisu, bohaté zásobené občerstvovací stanice a vyhříváného velkokapacitního stanu s jídelnou a kavárnou. Výsledky budou měřeny čipovou technologií firmy SportSoft.

Registrace na závod je již spuštěna – online se na závod můžete přihlašovat až do 18. února. Podrobné informace naleznete na stránkách karluvbeh.cz a stopaprozivot.cz.

Těšíme se na vás!

Sobotní závod volnou technikou

Nedělní závod klasicky

Kalendář akcí na Božím Daru

- 20.–21. 2. Karlův běh
 - 27.–28. 2. Evropský pohár ve snowboardingu
– snowboard cross na sjezdovce za hotelem
Praha na Božím Daru
 - 9. 3. Závod světlušek (areál Novako, pozor, změna termínu)
 - 19. 3. Kiwi Cup – skiareál Neklid
 - 27. 3. Dámská jízda
- Bližší informace viz str. 32

TJ Radon Vysoká Pec, oddíl běžeckého lyžování

V létě roku 2015 se daly ledy a především místní sněhy do pohybu a díky nadšencům z Vysoké Pece a okolí se podařilo obnovit tradiční lyžařský klub TJ Radon Vysoká Pec. Tento původně sjezdový oddíl se po svém znovuzrození zaměřuje na běžecké lyžování, a to zejména pro dětské sportovce.

Nejprve bylo potřeba vše formálně vyřídit, zaregistrovat. To vše se i díky vydatné pomoci Aleny Veselé podařilo. Od září začaly pravidelné tréninky. Zájem sportovců předčil očekávání, a tak v současné době pravidelně trénuje v klubu 15 závodníků ve věku 5–10 let. Tréninky probíhaly nejprve na fotbalovém hřišti v Rudném a v okolních lesích, kde se nám spolu s rodiči podařilo vybudovat přírodní tréninkový areál a také jsme zde postavili přístřešek pro sněžný skútr.

Pak, když se dny zkrátily, jsme začali jezdit do bazénu v hotelu Malamut v Nových Hamrech a také využívali prostory v bývalé hasičské zbrojnici k tréninkům pod střechou. Nyní již trénujeme v tělocvičně v Nejdku. Podle možností chceme samozřejmě především běhat na lyžích. To záleží zejména na počasí. Ujali jsme se údržby běžeckých tratí v okolí Nejdku

Pořadatelé, pomocníci a děti TJ Radon

a Vysoké Pece sněžným skútre. Tento skútr nám byl zapůjčen od TJ Jiskra Nejdek a budeme jej využívat i pro úpravu stop v okolí hřiště pro tréninkové účely. Závodníci klubu se již stihli zúčastnit tradičních závodů, běhu na Blatenský vrch a Nejdeckého krosu, který klub spolupořádal. Závodníci i přes velmi krátkou přípravu podali velmi pěkné výkony a oproti soupeřům ze zavedených klubů nijak nezaostávali.

Na závěr je potřeba poděkovat nejen mladým sportovcům za

jejich přístup a nadšení, protože nám jejich sportovní výkonnost roste doslova před očima, ale především děkujeme obci Vysoká Pec za poskytnuté prostory pro trénink i finanční podporu, dále všem členům klubu a rodičům za pomoc s budováním hřiště a zázemí, firmě SALOMON za zajištění běžecké výbavy a firmám JPR UNIVERSAL, PEMATEX, PREFA a KŘÍŽ STŘECHY s.r.o. za dodaný materiál pro stavbu přístřešku a zbudování tréninkového areálu.

za TJ Radon Jakub Šebesta

Logo oddílu

Pátrání po yettim v Jáchymově

V lednu se opět v okolí Jáchymova objevily stopy yettiho. A proto byla v sobotu 30. ledna po jeho stopách uspořádána výprava. Pátrání se zúčastnilo 95 dětí s doprovodem a cestu si i přes nepřízeň počasí užily. Po cestě plnily různé úkoly jako hádanky, běh na duo lyžích, přechod bludiště, návštěvu u zimní královny aj. Na konci cesty všichni úspěšně našli paní Yetti a sladké odměny a medaile je neminuly. Pro dětské účastníky bylo připraveno občerstvení v podobě horkého a pečeného čaje, oblíbený

párek v rohlíku a dospěláci si mohli dokoupit klobásku a svařáček. Odpoledne se líbilo všem, malým, velkým i jejich čtyřnohým kamarádům.

Velmi děkujeme všem, kteří přišli s pomocí (členové kulturní komise, zástupci spolku „Jáchymov pro život“) a SDH Jáchymov za přípravu občerstvení. Veliké poděkování patří Muzeu Sokolov za zapůjčení prostor areálu Štola č. 1.

za Informační a kulturní
centrum Jáchymov
Anna Plačková

Psí spřežení v Abertamech

Ve dnech 16. a 17. ledna uspořádal Krušnohorský sportovní klub psích spřežení, který má „domovské právo“ na Hřebečné, závody psích spřežení na krátkých a středních tratích s názvem Eduardův MID a sprint.

Název závodu Eduardův vznikl v roce 1995, kdy klub pořádal první závody v biatlonovém areálu Eduard u Jáchymova, kde závod sídlil až do roku 2011. MID znamená střední trať (tj. kolem 30 km), sprint trať kolem 10 km. Od roku 2012 závod přemístil do Abertam.

Netrpělivě jsme čekali na sníh, který pomalu začal připadat teprve týden před závodem. Ve středu bylo rozhodnuto. Sněhu je dost, závod se uskuteční. V pátek dopoledne se začali sjíždět závodníci a do půlnoci, kdy končila prezentace, se jich dostavilo téměř šedesát z celé České republiky včetně dvou z Polska, dvou z Rakouska a s nimi i jejich 350 psích sportovců. Rozlehlá parkoviště areálu Technických služeb Abertamy tak byla téměř plná.

V sobotu v 10 hodin vyrazili závodníci na strojově upravenou trať v minutových intervalech za účasti asi pěti stovek diváků. Poslední účastníci se vraceli do cíle kolem jedné hodiny odpolední.

V noci na neděli připadlo skoro 15 cm prašanu, a tak znovu vyrazila rolba. V 10 hodin bylo již vše připraveno ke startu druhého kola, v němž závodníci opět soutěžili do jedné hodiny po poledni.

Ve 14.30 hod se konalo vyhlášení výsledků. Nejrychlejším byl tým Václava Zetka z Petrohradu s výsledným časem za obě kola 3 hodiny 12 minut a 27 sekund s průměrem 17,3 km/hod.

Závod se vydařil, za což organizátoři děkují městu Abertamy, Horskému statku Petra Zachardy, firmám Siko a Bosh a v neposlední řadě všem pomocníkům, kteří mrzli na kontrolních stanovištích.

Milan Šindelář
foto: **Pavel Slezák**
a **Petr Gurega**

Z průběhu závodu

Nejrychlejší byl Václav Zetek

Úspěch Horské služby Krušné hory

Ve dnech 13. až 16. ledna se konal v Krkonoších XXXVIII. ročník „Mezinárodní soutěže Horských služeb“. Tato soutěž se koná jako Memoriál Štefana Spusty a Jana Messnera, kteří v roce 1975 zahynuli při záchranné akci.

HS Krušné hory na této akci reprezentovaly čtyři dvoučlenné hlídky. Vynikajícího výsledku se podařilo dosáhnout hlídce ve složení Ondřej Vank a Jan Šimeček z okrsku HS Boží Dar, kteří ve sjezdových disciplínách (obří slalom, obří slalom se svoznými saněmi, ošetření zadaného úrazu se svozem figuranta) obsadili první místo, a stali se tak vítězi soutěže.

Glukům patří dík za reprezentaci okrsku, oblasti Krušné hory a celé Horské služby ČR. Gratulujeme!

Zdeněk Mašek, okrsek HS Boží Dar

Jan Šimeček a Ondřej Vank s poháry a na trati závodu

Kammloipe: Na běžkách po nejnavštěvovanější

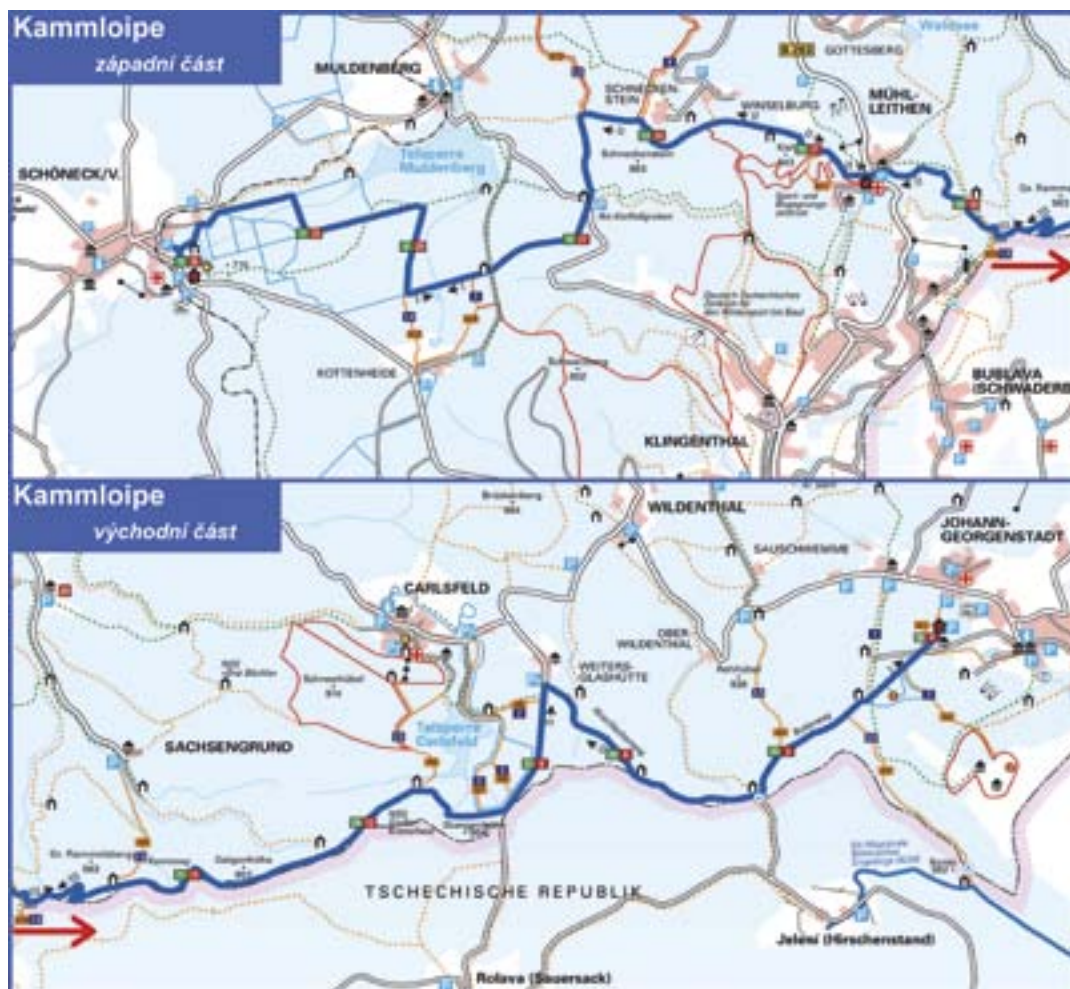
Německá Kammloipe (hřebenová trasa) by se dala v mnohém přirovnat k naší Krušnohorské lyžařské magistrále (KLM) – obě jsou páteřními trasami západního Krušnohoří v délce zhruba 40 km s pravidelnou strojovou údržbou a řadou návazných tras, z nichž některé tyto dvě magistrály vzájemně propojují.

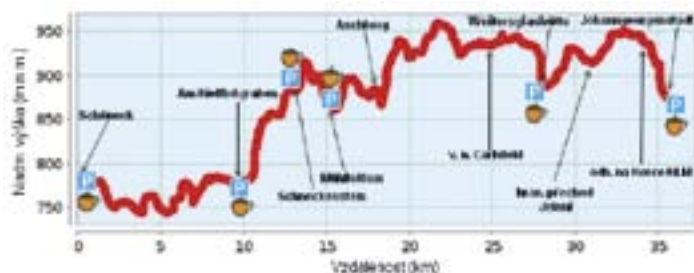
Hřebenová Kammloipe prochází západní částí přírodního parku Erzgebirge/Vogtland a patří mezi nejdelší a nejvyhledávanější lyžařské trasy Německa. Atraktivní je nejen svou polohou uprostřed horských lesů, ale také perfektním systémem údržby i značení, výbornou dostupností a zázemím pro běžkaře. Zdejší návštěvníky tak nepřekvapí skutečnost, že Kammloipe obdržela od německého lyžařského svazu ocenění „Exzellente Loipe“ – vynikající běžecká trasa. Jistota výborných sněhových podmínek, jež je u Kammloipe také vyzdvihována, však během posledních několika sezon poněkud pokulhává.

Trasa o délce 36 kilometrů propojuje města Schöneck (na západě) a Johanngeorgenstadt (na východě) a až na dvě menší osídlené lokality – Mühlleithen a Weitersglashütte – vede „mimo civilizaci“ rozsáhlými krušnohorskými lesy. Dobře dostupná je však i z dalších významnějších měst regionu – Klingenthalu a Eibenstocku, i o něco menšího Carlsfeldu, Wildenthalu a dalších městeček, z nichž jsou na Kammloipe mnohá napojena vedlejší lyžařskou trasou. Výbornou dopravní dostupnost zajišťuje nejen několik parkovišť přímo u trasy a skutečnost, že obě výchozí města leží na železniční trati, ale od loňského roku také systém autobusové dopravy („Kammloipe Bus“), který během prázdninových týdnů zimní sezony region obsluhuje.

Hlavními nástupními místy na Kammloipe jsou Schöneck, Johanngeorgenstadt a Mühlleithen, disponující kromě velkokapacit-

ních parkovišť (za poplatek od 0,5 do 3 eur) s restaurací a půjčovnou lyží také rozšířeným zázemím pro běžkaře se šatnami a toaletami (Loipenhaus). Mezi Schöneckem a Mühlleithenem se nacházejí další dvě parkoviště s občerstvením (Am Kielfloßgraben a Schneckenstein) a ve východní části je možnost parkování a občerstvení přímo u tra-

Výškový profil Kammloipe od Schönecku po Johanngeorgenstadt

Značení Kammloipe i návazných tras je dokonalé

hřebenovce německého Krušnohoří

sy ve Weitersglashütte nedaleko Carlsfeldu. Nepříznivé počasí lze dočasně přechkat také v některém z více než desítky dřevěných přístřešků podél trasy. V lepším případě – za slunečného počasí – láká k odpočinku nedaleko Schneckensteinu sluneční terasa s lavičkou a lehátky, které si běžkaři mohou zdarma vypůjčit z tamního dřevěného přístřešku.

Kammloipe je v celé své délce vyznačena modrými směrůvkami doplněnými o vzdálenost do významných cílů na trase, vedlejší trasy jsou shodně označeny směrůvkami oranžové barvy. Na všech nástupních místech a významnějších rozcestích jsou rozmístěny velké informační tabule s mapou Kammloipe, takže ztratit se tu je takřka nemožné. Na trase platí pravidla FIS pro pohyb v lyžařské stopě a po celé její délce platí zákaz chůze bez lyží i pohybu psů. Bruslení je možné po celé délce trasy, nicméně v některých užších úsecích může být zejména o víkendech a prázdninách, kdy bývá Kammloipe hojně navštěvována, prostor pro bruslaře omezený.

Z pohledu českého běžkaře je atraktivní zejména východní část Kammloipe mezi Aschbergem (Kamenáčem) u Bublavy a Johannegeorgenstadtem, která v kombinaci s Krušnohorskou lyžařskou magistrálou a návaznými trasami nabízí celou řadu okruhů a možností výletů jak pro začínající, tak i zkušené lyžaře. Nejlépe je od nás Kammloipe dostupná z Jelení, Přebuze a Bublavy. Jelení je zároveň vyhledávaným cílem německých běžkařů, kteří se do zdejší restaurace dostanou nejsnáze po udržované trase z nedalého hraničního přechodu (1,5 km) nebo po Skimagistrále (SM) přes Henneberg na Korec a odtud až do Jelení po KLM. Z Přebuze, respektive Rolavy vede nejkratší spojka na Kammloipe po neudržované staré Carsfeldské cestě, pěkný okruh se nabízí po KLM ve směru na Bublavu kolem Předního Ostružníku, dále po Kammloipe k hraničnímu přechodu u Jelení a po Krušnohorské magistrále kolem bývalého cínového dolu zpět na Přebuz. Z Bublavy mů-

Lyžařské stopy na Kammloipe nedaleko Předního Ostružníku

žeme přes Aschberg nebo kratší Myší dírou dojet ke vzdálenějšímu Jelení, nebo se po naší magistrále vrátit zpět kolem Předního Ostružníku. Možnosti okružních tras jsou na německé straně omezené, a proto i tamní běžkaři s oblibou využívají návazných tras v naší části Krušných hor. Ty navíc opro-

ti Kammloipe, jež bývá zvláště o víkendech doslova přeplněná, nejsou vzhledem ke své rozsáhlé síti až tolik přetíženy a pro zkušené běžkaře skýtají také rozmanitější profil terénu.

Kammloipe však neslouží pouze běžkařům-turistům. Každoročně koncem ledna se zde do stopy

vydávají stovky závodníků v rámci Kammlaufu – lyžařského závodu s více než 40letou tradicí, jehož trasa vede z Mühlleithenu do Johannegeorgenstadtu a zpět (50 km). Na start prvního ročníku závodu se v roce 1973 postavilo 125 lyžařů a tehdejší vítěz Gert-Dietmar Klause z místního SC Dynamo

Klingenthal stanul o dva roky později na nejvyšším stupni legendárního Vasova běhu.

Třeba jako generálku na Karlův běh si jej v některém z příštích ročníků můžete vyzkoušet i vy. Věř-

me však, že ještě v letošní sezoně budeme mít možnost si trasu bez závodních ambic projet v lyžařské stopě a poznávat nové kouty našich Krušných hor.

Eva Nduwimana

Loipenhaus u parkoviště v Mühlleithenu

Zázemí naleznou běžkaři ve volně přístupných „Loipenhausech“ u nástupních míst na trasu

Přejezd Krušných hor 2016

Nejkrásnější pohled na svět je prý ze hřbetu koně, říkají všude tam, kde mají koně a nemají Krušné hory. V Krušných horách platí, že nejkrásnější pohled na svět je z vázání běžek. Tak si to alespoň myslela a myslí skupina nadšenců z Klubu českých turistů (KČT), která v roce 1970 u příležitosti šestistého výročí povýšení Kraslic na město vyrazila na přejezd přes západní hřebeny Krušných hor do Chomutova.

Tři dny strávené ve sněhem tehdy ještě hojně zasypávaných vrcholových partiích hor zanechaly v prvních účastnících mocné dojmy, a tak – přestože se příštích 99 let žádné výročí ani povýšení v Kraslicích nechystalo – vypravili se hned další rok zkusit dobrodružství znovu. Protože zakladatelé přejezdu byli moudří a matkou moudrosti je opakování, opakovali v následujících letech přejezd se železnou pravidelností každý leden znovu a znovu, až získala akce své

pevné místo v srdcích milovníků lyžařských akcí, kronice Kraslic i kalendáři KČT.

Letošní ročník přejezdu svědčí svým pořadovým číslem 47 o nezlomné vůli „přejezdčáků“ v tradici pokračovat, a to i tu a tam přes nepřízeň počasí a globálního oteplování. Ano, některé ročníky přejezdu se již konaly i zcela bez sněhu či na vrstvách tak tenkých, že každý skluz běžky účastníka přejezdu musel v prodávací sportovních potřeb vzbuzovat radostné

Třetí skupina před startem přejezdu v Kraslicích „na hroudě“

Po sobotním vydatném sněžení nezbyla po upravených stopách ani památka...

očekávání nového zákazníka. Podobně černé vyhlídky nás ostatně budily ze spaní ještě krátce před začátkem letošního přejezdu.

Třetí lednový týden roku 2016 však naštěstí přinesl hojné sněhové srážky, nad nimiž běžkařova duše vystrašená předchozím sledováním přenosu hororově vyschlé Jizerské padesátky úlevou zaplesala. A tak se mohly v pátek 22. ledna postavit na začátek zasněžené trasy Bublava – Kammlöpe – Jelení – Horní Blatná – Abertamy – Boží Dar – Měděnec – Hora Svatého Šebestiána – Chomutov šťastně první dvě vlny 56 běžkařů. První dvě skupiny o den později v sobotu následovala třetí skupina 33 účastníků startující přímo z Kraslic, kde proběhlo též uvítání vřelým i slavnostním slovem starosty pana Romana Kotilínka. Při zahájení na kraslické radnici popřál mnoho odvahy a dobré

mázy účastníkům též doyen přejezdu pan Robert Mašek. Jeho hřejivá slova pak bystře poháněla první kroky přejezdáků z náměstí prudce vzhůru po žluté turistické trase na Novou Ves, pod níž se lyže poprvé slastně zanořily do stopy, aby pak přes kraslický Špičák a Přebuz našly v Jelení splynutí s trasou prvních dvou skupin z pátku.

Sportovní a turistická tvář přejezdu je nerozdílně provázána neméně důležitou společenskou částí, která pochází ze společné lásky ke Krušným horám. V ostrůvkách civilizace, které po trase skýtají přejezdákům odpočinek a doplnění energie, tak vznikají přirozená centra družnosti. Z nich hlavní jsou místa přespaní Abertamy a Měděnec, kde vedle občerstvení těla najde tradičně své místo i společná radost při kytarách. Soudě podle reakcí provozovatelů ubytovacích

V neděli už se z Abertam na Měděnec jelo v luxusní stopě

a pohostinských zařízení byla v této části přejezdu výrazně úspěšnější sobotní skupina, čímž byla spravedlivě vyvážena větší přízeň počasí, kterou příroda celou věnovala dvěma pátečním skupinám a nezbylo jí tak už nic

na pondělí, kdy začalo v celých Krušných horách pršet.

Nechť přízeň osudu i sních provází příští ročníky!

Michal Bureš

**foto: Eva Nduwimana,
Petr Maglia**

Dojezd do Abertam byl tradičně ozdoben večerem při kytarách

Vodní kola na katastru města Ostrov

Hlavním zdrojem energie byla po mnoho století tekoucí voda. Ta poháněla vodní kola, teprve mnohem později turbíny. Pro pohon vodních kol se také v Ostrově využívaly vodní toky – říčka Bystřice (Wistritzbach) a její levý přítok Jáchymovský potok, dříve nazývaný Veseřice – Weseritzbach.

Mapa vodních děl v okolí Ostrova a Jáchymova

Vodní kola k pohonu mlýnů a hamrů se začala v Čechách používat ve středověku (v 14. a 15. století), a to nejdříve u hradů, klášterů, panských sídel, velkostatků a církevních hospodářství. Jejich stavba byla náročná kvůli náhonům a technologii pohonů. Proto je stavěl nejdříve hlavně panovník, potom také bohatá šlechta a církev. Ale již v 16. století byly mlýny značně rozšířeny. V Českém království rostl počet obyvatel, hospodářství i výnosy v zemědělství byly stále větší a mlýny začali vlastnit také poddaní a svobodníci. Mlýny se šířily do vyšších poloh na malé toky, na samoty, pod rybníky. Stavěly se hamry, sklárny, papírny, koželužny, rostla těžba barevných kovů. Všude, kde to bylo

možné, se lidé snažili využít vodních kol pro ulehčení práce.

Krásně je to vidět při rozvoji Jáchymova začátkem 16. století, kdy od Jáchymova až po Horní Žďár navazoval jeden náhon na druhý (důlní stroje a drtímy v jáchymovském těžebním poli, níže nejvíce mlýny, drátovny, papírna atd.).

Roku 1605 se v Čechách uvádí 8 491 mlecích složení. Z této doby je i více písemných informací a některé mlýny či jejich torza se dochovaly dodnes. Mlýnáři až do zrušení poddanství v polovině 19. století byli podřízení panské a církevní vrchnosti, městům či obcím, platila pro ně řada povinností a služeb (například tesařské práce, výkrm prasat, závlahy, ná-

Detail mapy vodních děl v okolí Ostrova a Jáchymova (modrá kolečka – podle mapy 1. vojenského mapování z let 1764–1768, zelená kolečka – podle stabilního katastru z roku 1842, bílá kolečka – ostatní mapy, T – turbína)

jemné). Začátkem 16. století se platilo 30 krejcarů z každého kola, dále pro mlýny platila rajonizace, kterou zrušil až Josef II. roku 1783. Poddani mohli mlít, u koho chtěli, a od roku 1789 nemuseli mlít ani ve mlýně příslušného panství. Dost často bývá problémem určit, kde se ten který mlýn přesně nacházel, informace se překrývají anebo nejsou úplné. Různí autoři místopisů (Schaller 1785, Sommer 1847, kronikáři) nebo soupisy majetků (berní rula 1654–1656, šlikovský urbář 1525 nebo tereziánský katastr) uvádějí, že tam byl mlýn nebo mlýny, ale to neznamená, že byly uvedeny všechny. Takto nepřesné jsou i staré mapy.

Například tereziánský katastr v části rustikál (1757) uvádí: Držitel panství Ludvík Jiří z Badenu-Hochbergu... je zde... 1 mlýn o třech kolech na stálé vodě, 1 obecní tříselník o 3 stoupách, 1 valcha o třech stoupách a 1 valcha soukeníků o dvou stoupách. V části dominikál (1748) zde měl Ostrov: obecní tříselník se třemi stoupami na nestálé vodě, roku 1714 přiznán tříselník se třemi stoupami na stálé vodě, soukenická valcha se dvěma stoupami, jirchářská valcha se třemi stoupami – obě na nestálé vodě. Z toho je patrné, že je těžké dnes určit, co a kde přesně stálo a kolik vodních děl zde bylo.

Až od 1. poloviny 19. století, kdy byl vytvořen stabilní katastr, byly pozemky a stavby přesně zmapovány. Na něj navazovaly zápisy do pozemkových knih (1875), dále Vodní zákon (28. srpna 1870) a vodní knihy, v nichž bylo vše, co souvisí s vodou, přesně popsáno a zaevidováno (vodní díla, odběry vod, závlahy, ...). Od této doby lze přesně určit, kde se dané

vodní dílo nacházelo (včetně přesného popisu). Oblasti v pohraničí mají ovšem často smůlu – z doby před rokem 1945 se toho mnoho nedochovalo.

V Ostrově a okolí pochází první zmínka o mlýnech ze 14. století. Pravděpodobně první „trvalý“ (moučný) mlýn vznikl již při založení města (v „gotickém“ Ostrově). Jinak se mi podařilo doložit osm lokalit, kde se používalo vodní kolo (nepočítaje stoupy a valchy, kterým stačila trocha vody a malý spád a které rychle vznikaly a zanikaly).

1. Stadtmühle (Horní neboli Městský mlýn) – bývalý dům s č. p. 111 v dnešní Žižkově ulici. Nacházelo se zde dřevěné vodní kolo, poslední o průměru 6,76 m, pak turbína o výkonu 29,5 HP (koňských sil) a spádu 7,18 m. Nejdéle byl v provozu moučný mlýn, pak se zde vyráběla elektrická energie, ještě později dřevěná vata a nakonec tam byla umístěna prádelna. Objekt již nyní nestojí.

2. Weissemühle (Dolní mlýn) stával na místě Bílého dvora (před starým zámkem). Pravděpodobně v závěru svého provozování řezal kámen na sochy pro rozšíření zámku, potom byl zrušen.

3. Neumühle (Rohrmühle, po 2. světové válce Šlechtův mlýn) v domě s č. p. 123. Byla zde dvě mlýnská kola o průměru 3,78 m a šířce 2 m; jedno mělo potřebu 140 l a výkon 4,1 HP a druhé 130 l a výkon 3,8 HP. Vodní kola pak nahradily dvě turbíny o spádu 3,7 m, hltnosti 350 l a 450 l a výkonu 13,5 a 17,5 HP. Mlýn to byl moučný, roku 1742 se přistavěla pila. Též se tu šrotoval slad pro pivovary ve staré části města, na výtoky ještě na konci 19. století stála

Vodní toky v Ostrově		
	Bystřice	Jáchymovský potok
Pramení	1 010 m n. m.	1 020 m n. m.
Ústí	338 m n. m.	395 m n. m.
Plocha povodí	164,3 km ²	32,6 km ²
Délka toku	27,8 km	12,5 km
Průtok v ústí	2,0 m ³ /s	0,4 m ³ /s

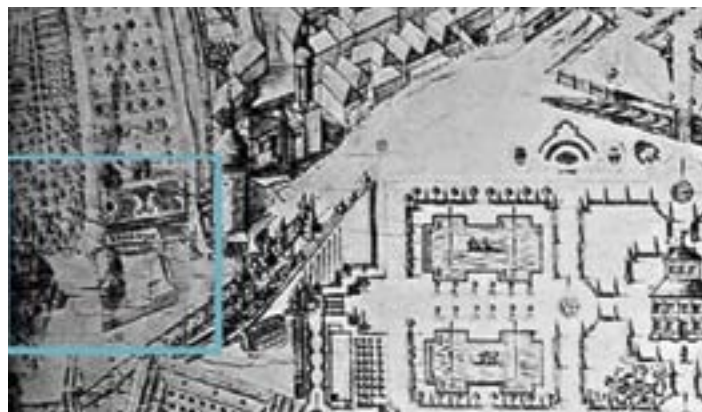
Torzo Horního neboli Městského mlýna

Knihtiskárna

Neumühle – Šlechtův mlýn na vyobrazení z roku 1642 a 1726

stoupa na kůze poháněná kolem na spodní vodu. Dnes se na tomto místě nachází hřiště.

4. Steinbrückemühle (mlýn „U Kamenného mostu“) byl poslední ze starých mlýnů (č. p. 235). Naposledy měl tři vodní kola, pak byl dvakrát přestavěn na turbíny. Nejříve měl jen jednu turbínu o výkonu 68 HP a spád 4,1 m, pak dvě turbíny o výkonu 52 a 19 HP a obě zásobovaly nedaleký Weberův pivovar. Dům stále stojí, ale jeho technologie byla v 90. letech 20. století zlikvidována. Dnes je na starém náhonu u jezu malá vodní elektrárna o výkonu 11 kW (spád 2 m).

5. „Neznámý mlýn“ – v knize dějin od Josefa Kühnla se píše: Jeden nový mlýn byl postaven mydlářem Benediktem Budeánem na Žďáreckém potoce (asi Jáchymovský potok), ale protože byl postaven bez povolení panské vrchnosti a ostatní mlynáři si stěžovali u vrchnostenského úřadu

v Ostrově, byl roku 1792 úředně zavřen a zrušen.

6. Hamr, hut', vysoká pec (dříve Mořčov č. p. 7) – na začátku to byl jednoduchý hamr, pak se zde zdokonalovalo zpracování železné rudy a železa. Později tu pracovala brusírna dřeva pro papírnu a výroba dřevité vlny. Nakonec se zde zavedla výroba lepenky, která trvá dodnes. Než nastala modernizace turbínou, tak zde pracovala tři vodní kola. Později instalovaná turbína byla kašnová Francisova (spád 7,1 m, hltnost 2 120 l a výkon 144,5 HP). Od roku 2013 je zde nová Francisova turbína o výkonu 90 kW uložená na místě původní turbíny.

7. Stoupa na Jáchymovském potoce č. p. 249 – původně jednoduchá stoupa na tříslu, pak pletárna punčoch, valcha, knihtiskárna i pohon mlátičky. Bylo zde menší vodní kolo na horní vodu o průměru 2,93 m na 120 l vody a mělo výkon 3,2 HP.

8. Tříselník pro koželužnu (drtila se kůra pro zpracování kůží) – pozdě-

ji dům s č. p. 242 měl kolo na horní vodu o průměru 4 m (hltnost 100 l a výkon 3 HP).

Vodní pohony (dříve především vodní kola) měly na dolních tocích (do 400 m n. m.) dost vody, avšak také malé spády, takže vodní kola mohla být na spodní vodu. Tam, kde byl nedostatek vody, musely být zřizovány dlouhé náhony pracné na budování i údržbu. Nad 500 m n. m. byla zpravidla jen kola na horní vodu s vantroky, jež měla větší účinnost. Čím bylo méně vody, tím muselo být kolo vyšší (v 16. století

byla v jáchymovském důlním revíru vodní kola o průměru 10 až 12,4 m – dnešní čtvrté patro panelového domu). A k výkonu, kterého bylo možné v dané lokalitě dosáhnout, se upravil průměr mlýnských kamenů (ty měly své velikostní limity) nebo počet mlýnských složení a počet vodních kol. Nakonec vše, možnosti vodního toku, konstrukce vodního kola a výkon mlýnu, bylo v dokonalé rovnováze, kterou obdivujeme ještě v současné době.

Martin Hanč
grafika mapy: Jiří Lázinka

Mlýn U Kamenného mostu v roce 1726

RECEPT MĚSÍCE

Na měsíc únor si připravíme jednoduchý recept na lehkou, zdravou a bezmasou pochoutku, která by mohla být připravena například pro hosty z právě procházejícího masopustního průvodu. Pagáče pečené v kachlových kamnech chutnají nejlépe na staré chalupě, když za okny zrovna chumelí.

Suroviny

300 g hladké mouky, 1 kypřicí prášek do pečiva, 250 g másla, 250 g měkkého tvarohu, 250 g kysaného zelí bez nálevu, sůl, na potření žlutoukem s mlékem a nedrcený kmín na posyp.

Postup

Mouku smícháme s kypřicím práškem, solí, přidáme nakrájené měkké máslo a vytvoříme sykou hmotu. Potom přidáme tvaroh, nadrobno nakrájené kysané zelí a vypracujeme těsto, které zabalené v polyethylenové fólii necháme dvě hodiny odpočívat v chladu. Potom

na pomoučeném válu vyválíme plát těsta a hmičkem vykrájíme asi jeden centimetr silná kolečka. Povrch každého kolečka nařizujeme několika řezy do tvaru mřížky, potřeme rozšlehaným osoleným žlutoukem s mlékem a posypeme kmínem. Pečeme na vymaštěném plechu nebo pečicím papíru v předehřáté troubě při teplotě přibližně 180 °C asi 20 minut. Pagáče jsou dokonalé, když zezlátnou.

Malou obměnou může být použití těsta třikrát překládaného po tenkých vrstvách. Na zadělání těsta lze při mírné úpravě postupu použít místo kypřicího prášku předem připravený kvásek s cukrem. Mřížku na pagáčku můžete před dopečením posypat také nastrouhaným abertamským sýrem nebo kmín nahradit sezamovým semínkem.

podle podkladů projektu
Kulinářské zážitky v Krušnohoří/
Erzgebirge Josef Dvořáček,
SOŠ a SOU Nejdek
foto: Josef Dvořáček

Pagáče s kyselým zelím

Zima, jak se patří

Přeji dobrý celý rok 2016 i v oblasti počasí, v němž má Česká republika zastoupeno asi nejvíce odborníků hned po politických a trenérech národního hokejového týmu. Jeden z kverulantů počasí jsem pochopitelně i já, který ví „nejlíp“, co by mělo v dané době být za počasí. A proto je nadmíru dobré, že si počasí dělá tak trochu samo co chce, protože těch poručí-
vších větru dešti je stále dost.

Ukázalo se to vcelku profesionálně na konci minulého roku. Vždyť listopad i prosinec byly teplotně nad normálem, a to v některých dnech docela výrazně. Například 5. listopadu bylo odpolední maximum $+17,2\text{ }^{\circ}\text{C}$ a 26. prosince $+11,4\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ve třetí dekádě listopadu ležel sníh osm dní. To bylo jediné, co nám zima 2015/2016 předvedla za svou první část, protože prosinec měl sníh pouze jeden den, a to v závěru roku.

Potom nastal hlavní zlom zimy ve prospěch jejích milovníků a lyžařů. Dosavadní, neustále se opakující jihozápadní proudění dostalo jiný ráz a od té doby již měsíc vzduch teče od severozápadu až po východ. O zimním počasí se hodně psalo okolo Vánoc, ale pravda je, že se jich opravdu víc než 40 % do sněhu neoblékne. Právě u nás, kde náš kraj a hory patří k přímořskému typu podnebí, je tento vliv s velkými zvraty počasí nejmarkantnější. Listopad a prosinec toho byly nezvratným důkazem.

Navíc právě v těchto měsících jsme byli svědky několika zajíma-

vostí přímo nepatřících do zimního počasí. V Chebu bylo možné v listopadu spatřit kvetoucí části větví kaštanů, o třešních se ani nezmiňuji, a mnozí si i v tomto zmiňovaném měsíci všimli jednotlivě kvetoucích pampelišek i větvíček zlatého deště. A v prosinci zdobilo několik odstínů šedi našich trávníků i mnoho sedmikrásek. Takže ten, kdo si užil barborky, byl překvapen, že okolo vánočních svátků kvetlo ně-

kolik kvítků na větvičkách zlatého deště či třešně i venku.

Nehledejme v tomto však přílišné vykojení přírody. Opravdu se občas právě kvůli výše uvedeným oceánským dispozicím toto u nás stává a čas od času nám nadělí příroda i tohle nikoliv pod stromeček, ale přímo na „něj“. Více však stojí za povšimnutí fakt, že tolikrát zmiňované sucho loňského roku se přírodě doslova bez fanfár povedlo smazat a deficity dohnat právě v posledních dvou měsících loňského roku, kdy vydatně a často zapršelo. Navíc denní odpary a vlhkost vzduchu dokázaly tyto stavy udržet a naplnit povrchové vody od Podkrušnohoří až po hřeben. V prosinci se dařilo významně stáhnout i manko podzemních vod, takže před závěrem roku díky nezamrzlé půdě plynuly desítky litrů vody do hlubin půdy tak, že ve 4. a někde i v 6. metru se studny dostaly těsně pod normál. To byl patrně ten nejlepší dárek od konce loňského roku od samotné přírody, protože vláhová

balance už právě na přelomu roku může leccos napovědět o letošní vegetaci a úrodě. K tomu se povedl docela hezký start letošního roku, kdy právě leden vázal na povrchu v podobě sněhu vcelku slušnou část srážek, které se, pokud to dobře dopadne, dostanou do půdy až v březnu, a to je hlavní a nezastupitelný úkol zimy.

Právě pod sněhem v březnu se uvolněný sníh z tání vsakuje velmi přirozeně, nepřetržitě kapilárami do hlubin půd. Vypadá to asi tak, jako by nám 15–28 dní nepřetržitě přišlo s vydatností srážek 0,5 až 1,9 mm/m² za hod. Takto precizně umí napájet půdu jen sněhová pokrývka. Pokud by byla půda promrzlá (i u nás někdy bývá 5–38 cm hluboký zámraz), tak by velká část vláhová vázaná ve sněhu odtékla po povrchu do vodních toků a bez užitku zmizela.

Ještě jednou přeji mnoho zdaru, vždy po ruce dešťník, ale raději slunce nad hlavou!

váš větropravec
Rudolf Kovařík
foto: Petr Mikšíček

Zní to neuvěřitelně, ale v Perninku byla do roku 1965 zoologická zahrada. Ve složitých klimatických podmínkách se několika místním nadšencům podařilo chovat řadu tradičních zvířat (jelena, lišku, osla, bažanta, králíky), ale zároveň i několik vzácnějších tvorů, jako například medvěda, velblouda, opice makak a další.

Medvěd je pro Pernink symbolické, téměř až posvátné zvíře. Pověst o založení Perninku se k němu přímo váže. Proto ho obec má ve svém znaku, a v zoo tedy logicky nemohl chybět. Z historických pramenů zoologické zahrady jsme přesto zjistili, že sehnat medvěda do sbírky nebylo zdaleka tak jednoduché. Až cirkus Berousek daroval do nové zoo, při průjezdu obcí ze saského angažmá, právě narozené malé medvídko. Existuje fotodokumentace, jak správce zahrady Hans Hasehof krmí malé medvídko.

Chlupáč rostl jako z vody a brzy se u něj projevil cirkusácký geny. To když našel o plot zahrady opřený bicykl, na kterém začal po zoo bravurně kroužit. Později se odvážil i do okolí Perninku, kde například z polní

ho letiště svážel v pytlích seno pro nenasytné králíky. Tam došlo (podle zápisu v zoologické kronice) i k nechtěnému setkání s dalším členem zoologického sboru. Z japonského císařského letectva totiž v tu dobu emigroval se svým letounem zahradník Furtijo Nakashi. Při nízkém průletu nad terénem ho obratný medvěd zachytil, neboť si spletl podvozek letadla s cirkusovou hrazdou. Váha medvěda způsobila nechtěný pád a zároveň pro zoologickou zahradu přínos v podobě nového botanika a odborníka na japonské zahrady.

Od té doby byl každoroční místní masopust zpestřen nejen opravdovým velbloudem, medvědem, oslem, koníkem, ale jak je zřejmé z fotografie, také o masku japonského obchodníka.

Dlužno dodat, že v 70. letech 20. století pernínští obyvatelé vzdali hold japonskému zahradníku, odvážnému letci, když v místním parku umístili na jeho počest stíhací letoun. Bohužel na začátku 90. let byl tento pomník mylně považován za součást komunistické propagandy, a tak byl zrušen.

Martin Liška

POZDRAV ZE ZOO
P. BEROUŠEK

Nejdečtí divadelníci chystají turné

Nejdečtí divadelní ochotníci úspěšně absolvovali letošní premiéru své divadelní hry: Darmošlapky aneb repete, hoši. Dvakrát vyprodaný sál nejdeckého kulturního domu svědčí o tom, že se jim práce podařila. Přesvědčit se o tom mohou i další diváci, protože představení chystáme i v jiných obcích našeho kraje, a to 18. března v Jáchymově, 8. dubna v Nových Hamrech, 15. dubna v Nové Rolí, 22. dubna v Horním Slavkově a 20. května opět v Jáchymově.

Karel Uzel, vedoucí souboru

Ski areál Potůčky

www.skipot.cz

- Až 2000 m n.m.
- Parkování u vstupu
- Půjčovna vybavení
- Dětský zjezd
- Bistro
- Vydání lyžařské průkázky

S láskou k lyžování

SKIPOT

ročník 5 / číslo 2 ÚNOR 2016 / Strana 33

Krušnohorská
Apatyka *... to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinkture
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Nalezníte ovocné apatyky
a přírodní zdrojem
bez chemie a jiných
podpáných prostředků

- 100% přírodní produkty
- Natura Krušných hor
- Ruční domácí výroba
- Ruční sběr bylin
- Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pondělí až čtvrtek 11-16, pátek a sobota 8-17, neděle 10-17
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA

Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406

u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infra sauna
- a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhlíkové a radonové koupele
- relaxační masáže
- parafinové zábaly
- rybičky Garra Rufa
- skupinové lekce Aqua fitness /na objednávku/
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kavárna

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@lazenejachymov.cz
www.aquajachymov.cz

www.lazenejachymov.cz

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEDZOVÉ LYŽOVÁNÍ

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ

ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY
OČNÍ OPERACE
NYNÍ
I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Abertamské rukavičkářství Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

9.1., *23.1., 6.2., *27.2., 12.3., *26.3., 9.4.,
*23.4., 7.5., *21.5., */*11. + 12.6., 25.6.2016
13:00 - 17:00

* Ukázky výroby rukavic / Handschuhherzeugungsvorführungen
** Abertamská pouť / Aberthamer Fest

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten
nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

Možná 13. ročník: **MY VŠICHNI ŠKOLOU POVINNI**

DÁMSKÁ JÍZDA

Jedeme nebo jedeme za každého počasí!

neděle 27. března 2016
Boží Dar

Zároveň se účastní pouze ženy!

Kategorie	Ročník	Kód	Trat'	Trat': Mary Ježíšův okruh na lyžích 5 km klasický, při použití volného stylu bude závodnice ze závodu vyloučena (nebude-li aniž 5 km pěšky).	Společná rozsvička:
Hořčičky	2008 a mladší	Z1	0,5 km		10.30 hod.
Školní	1998 – 2007	Z2	5 km		11.00 hod.
Ženy	1988 – 1997	Z3	5 km		12.00 hod.
Seniorky	1968 a starší	Z4	5 km		13.00–14.30 hod.
Pěší	mladší i starší	Z5	5 km		Obezitní úřad Boží Dar (na náměstí)

Závod pořádá LK Slovan Karlovy Vary ve spolupráci s Městem Boží Dar.

Společný závod: Janina Pila s.r.o., Kavalíři a Strážníci, Perizonie, Miroslav Laco, Jan Tichý, T.J. Delfin, Jitka Peřina, Michal Šoupek, HODKOVSKÝ s.r.o., Prokop Jitka, Jitka Štěr, Štěpán Škorpík, Petr Elšoch, Jitka Zahradník, Klub Krušných hor, HODKOVSKÝ sport, Město Production, s.r.o., Leontina s.r.o.

Hlavní sponzor: **ELKAPIN**

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
BŘEZEN až SRPEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

RESTAURACE BOHEMIA
HORNÍ BLATNÁ
• LEVNÉ UBYTOVÁNÍ
www.pensionbohemie.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711